ПРЯМУЄМО РАЗОМ

МІЖНАРОДНИЙ ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ

ATLAS NETWORK

ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

СПРОЩЕННЯ ПРОЦЕДУР ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ:

Тема 2: МИТНІ ПРОЦЕДУРИ, ОСКАРЖЕННЯ, ЦИФРОВІ ПРОДУКТИ

за результатами VI хвилі щорічного опитування українських експортерів та імпортерів

Проєкт «Підтримка Громадської Ініціативи «За чесну та прозору митницю»

Київ 2021

ПРО ПРОЄКТ

Загальна мета проекту полягає підвищенні спроможності громадянського суспільства брати участь у розробці економічної політики в Україні.

Очікувані результати:

(1) посилення спроможності та ефективності ініціативи;

(2) активізація політичного діалогу між громадянським суспільством та державою з питань впровадження реформи у митній сфері

Термін реалізації проєкту: 36 місяців, з 1 січня 2020 року.

За фінансової підтримки Європейського Союзу, МФ «Відродження» та ATLAS Network (США).

Ініціатива є неформальною мережею ОГС із різних регіонів України, які дбають про покращення бізнес-клімату.

25 членів станом на жовтень 2021

Діяльність ініціативи спрямована на моніторинг впровадження митної реформи та сприяння діалогу щодо реалізації інституційної реформи митниці відповідно до принципів належного управління та принципів вільної торгівлі.

Громадській ініціатива сотворена у 2018 році у процесі реалізації проекту «Діалог зі сприяння торгівлі», який впроваджувався ІЕД за підтримки ЄС та МФ «Відродження».

Щорічне опитування українських експортерів та імпортерів: основа адвокаційної та аналітичної роботи Ініціативи

ІЕД розробив та застосовує з 2015 року спеціальний національний інструмент моніторингу та оцінки політики «Моніторинг спрощення процедур торгівлі».

Це інструмент виміру прогресу в сфері сприяння та спрощення процедур міжнародної торгівлі та роботи митниці, який засновано на оцінках безпосередніх учасників процесу реалізації політики — представників бізнесу.

В основі моніторингу лежать результати щорічного опитування 1000 підприємств експортерів / імпортерів по всій території України.

Відбулось 6 щорічних опитувань: 2015, 2016, 2017, 2018, 2020, 2021.

6 хвиля опитування розпочалася 26 травня і завершилася 8 вересня 2021 року.

6-те Щорічне опитування: теми

Як бізнес оцінює діяльність митних органів та реалізацію реформ у митній сфері	Які кількісні та якісні оцінки вартості та тривалості процедур ЗЕД	Як бізнес оцінює різні митні процедури	Користування системою NCTS та отримання статусу AEO
Проходження митниці через «єдине вікно» та користування цифровими продуктами	Чому затримуються вантажі під час митного контролю	Чи легко оскаржити дії митних органів підприємствам	Що там з корупцією на митниці
Що думає бізнес про «контрабанду» та «сірий імпорт	Що перешкоджає імпортерам та експортерам	Як вплинула Угода про Асоціацію на діяльність бізнесу	Звідки підприємства беруть інформацію, яка роль бізнес-асоціацій

КОГО БУЛО ОПИТАНО: ВИБІРКА

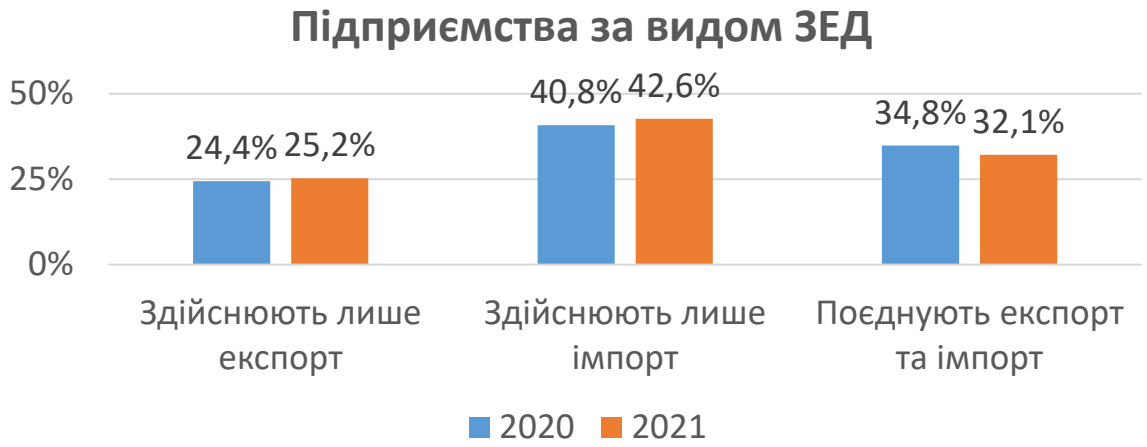
ПРЯМУЄМО РАЗОМ
ПРОЕКТ ФІНАНСУЄТЬСЯ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

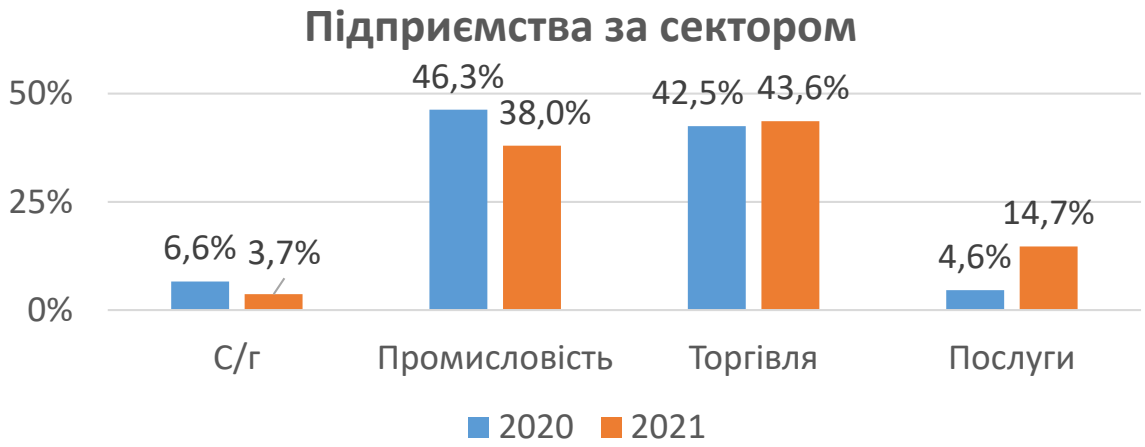
МІЖНАРОДНИЙ ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ

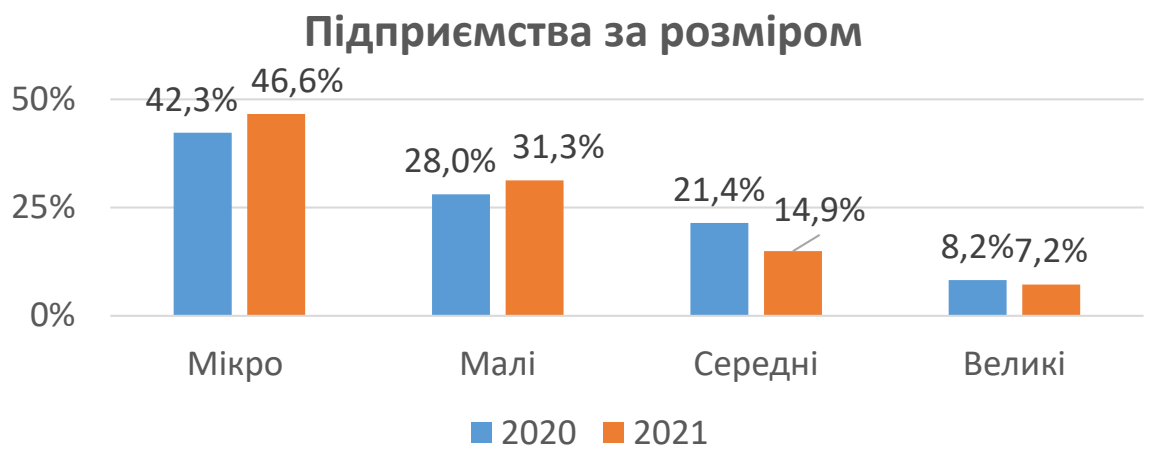
ATLAS NETWORK

ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

Вибірка: якими є опитані підприємства

- 1000+ опитаних представників підприємств, що займаються експортом та/або імпортом
- Було опитано бізнес усіх розмірів: від мікропідприємств до великих підприємств. Більшість склали мікро- та малі підприємства
- Більшість опитаних – представники промисловості та торгівлі

ТРУДНОЩІ ПРИ ПРОЦЕДУРАХ МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ

Митні процедури: оцінки експортерів та імпортерів

- Експортери та імпортери повідомили про те, які митні процедури вони проходять та з якими труднощами стикаються при проходженні цих процедур
- Зокрема, експортери оцінювали такі процедури:

Попереднє митне оформлення

Взяття проб та зразків товарів

Отримання сертифікатів походження на товар на митниці

Здійснення митного огляду товарів

Пост-митний аудит

- А імпортери – такі процедури:

Попереднє митне оформлення

Прийняття рішення щодо класифікації товарів

Прийняття рішень щодо митної вартості товарів

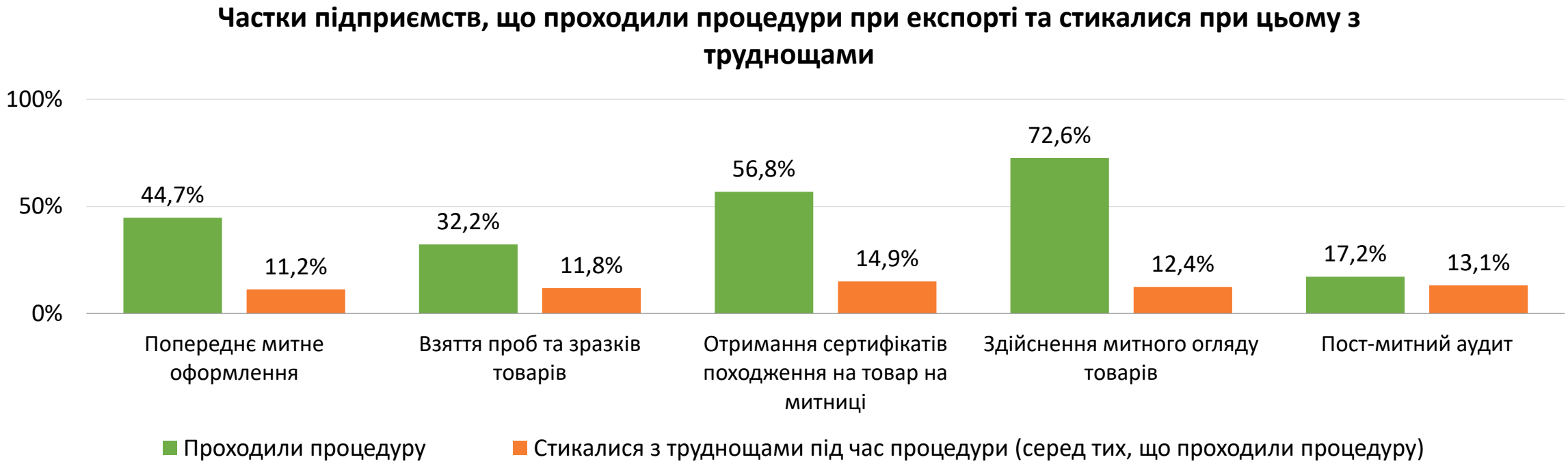
Взяття проб та зразків товарів

Подання сертифікатів походження на товар при митному оформленні

Здійснення митного огляду товарів

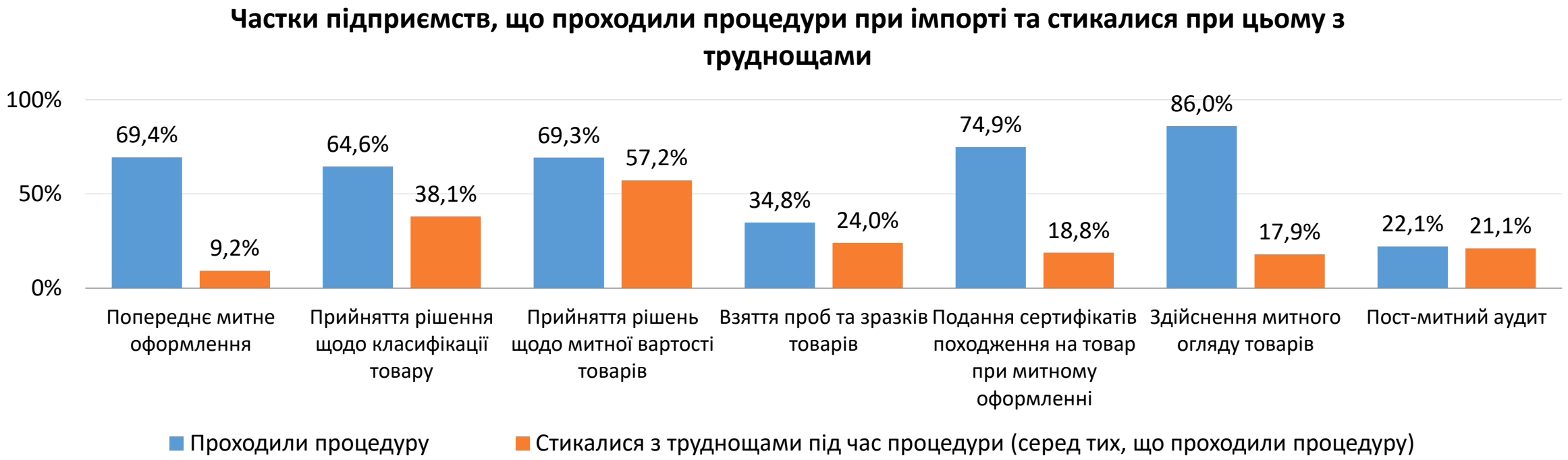
Пост-митний аудит

Митні процедури та поширеність труднощів: експорт

- **Митний огляд** – найпоширеніша процедура для експортерів, незважаючи на те, що він повинен проводитися лише за певних підстав. Наступні процедури за поширеністю – **отримання сертифікатів походження** та **попереднє митне оформлення**
- Труднощі при кожній процедурі відчувають від 11% до 15% експортерів, які проходили ці процедури.

Митні процедури та поширеність труднощів: імпорт

- Найпоширеніші процедури для імпортерів – **митний огляд** та **подання сертифікатів походження на товар**. Наступні за поширеністю – **прийняття рішень щодо митної вартості товарів** та **попереднє митне оформлення**
- Процедури **прийняття рішень щодо митної вартості товарів** та **прийняття рішень щодо класифікації товару** викликають найбільше труднощів для імпортерів.

Попереднє митне оформлення: труднощі з точки зору експортерів

- Найбільша проблема на етапі попереднього митного оформлення, на думку експортерів, – це **значна тривалість** цієї процедури
- Наступні за важливістю проблеми – це **технічні проблеми, зокрема з комп'ютерною обробкою документів** та **складність** цієї процедури

Попереднє митне оформлення: труднощі з точки зору імпортерів

- Дві головні проблеми для імпортерів при попередньому митному оформленні для імпортерів – це **неузгодженість українських та закордонних документів** та **значна тривалість** цієї процедури
- Імпортери частіше від експортерів вказують на **неузгодженість між українськими та закордонними документами**, тоді як проблема **значної тривалості** попереднього митного оформлення гостро стоїть і для експортерів, і для імпортерів

Прийняття рішень щодо класифікації товарів: труднощі з точки зору імпортерів

- Найпоширеніша проблема з точки зору імпортерів – необґрунтоване **надання товару коду з вищою ставкою мита**
- На другому місці серед проблем при цій процедурі – **вимога митниці надавати велику кількість додаткових документів**

Прийняття рішень щодо митної вартості: труднощі з точки зору імпортерів

- Більше 70% імпортерів повідомляють про **необґрунтоване збільшення митної вартості товарів** та **відмову митниці визнавати контрактну ціну товару**
- Більше 60% повідомляють про **непрозоре визначення митної вартості товарів** та **вимоги надати багато документів**

Взяття проб і зразків товарів: труднощі з точки зору експортерів

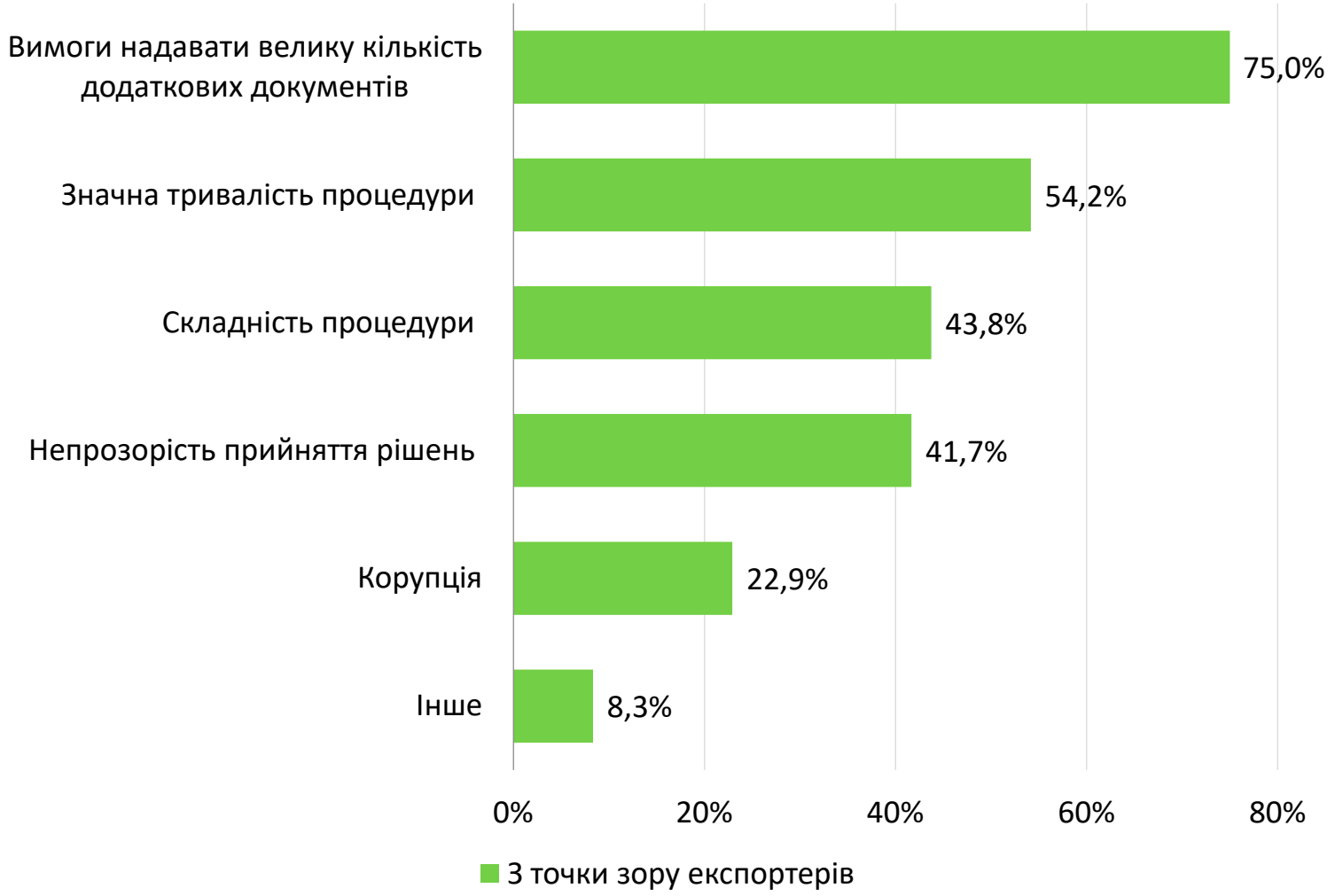

- Основні труднощі з точки зору експортерів – **значна тривалість** та **складність** цієї процедури
- Експортери повідомляють про ці проблеми частіше від імпортерів
- На третьому місці серед проблем для експортерів – **необґрунтованість процедури** взяття проб та зразків товарів

Взяття проб і зразків товарів: труднощі з точки зору імпортерів

- Головна проблема для імпортерів – **значна тривалість** процедури взяття проб і зразків товарів
- На другому та третьому місці – **необґрунтоване** проведення цієї процедури та **різний підхід** до одних і тих же вимог законодавства з боку митників
- Імпортери скаржаться на різний підхід до законодавства з боку митників частіше від експортерів

Отримання сертифікатів походження на товар на митниці: труднощі з точки зору експортерів

- Основна проблема, на яку вказують експортери – вимога надавати **багато додаткових документів**
- На 2му місці – така проблема, як **значна тривалість** цієї процедури

Подання сертифікатів походження на товар при митному оформленні: труднощі з точки зору імпортерів

- Імпортери найчастіше повідомляють про таку проблему, як вимоги митниці надавати **багато додаткових документів**
- Половина імпортерів повідомляють про **ручне управління** при прийнятті рішень щодо сертифікатів походження
- На третьому місці серед проблем – непрозорість прийняття рішень при цій процедурі

Митний огляд: труднощі з точки зору експортерів

- **Значна тривалість** митного огляду займає перше місце серед проблем при цій процедурі з точки зору експортерів
- Друге місце розділили такі проблеми, як **неоднаковий підхід до огляду однакових товарів різними підприємствами** та **необґрунтованість митного огляду**

Митний огляд: труднощі з точки зору імпортерів

- **Значна тривалість** митного огляду – основна проблема для імпортерів
- На другому місці – проблема **необґрунтованості** митного огляду
- На третьому та четвертому місцях – **непрозорість прийняття рішень** та **пошкодження упаковки** товарів та погіршення їхнього **вигляду**

Пост-митний аудит: труднощі з точки зору експортерів

- **Складність** та **значна тривалість** процедури пост-аудиту – основні проблеми з точки зору експортерів
- Про ці проблеми експортери повідомляють частіше від імпортерів
- На третьому місці – **необґрунтоване збільшення митної вартості товарів** на етапі пост-митного аудиту

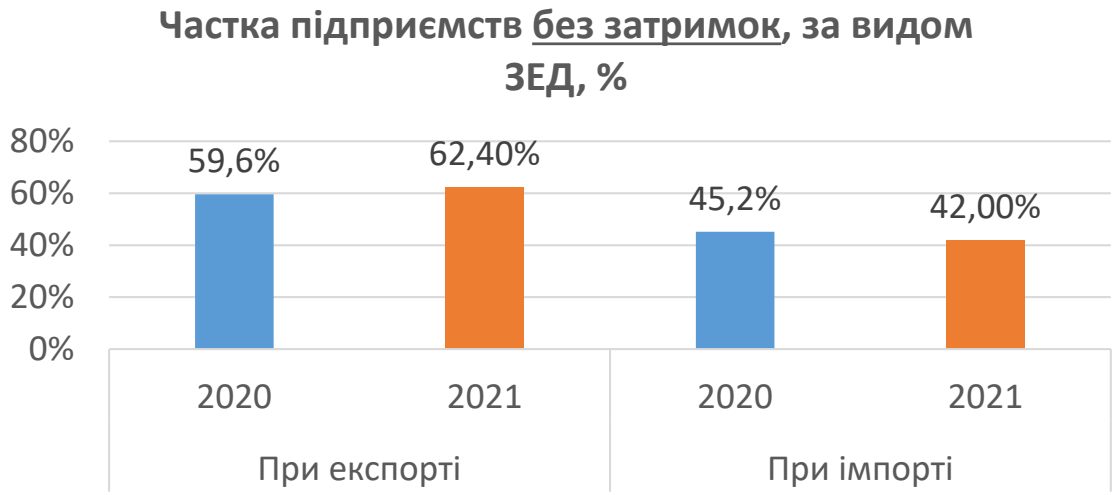
Пост-митний аудит: труднощі з точки зору імпортерів

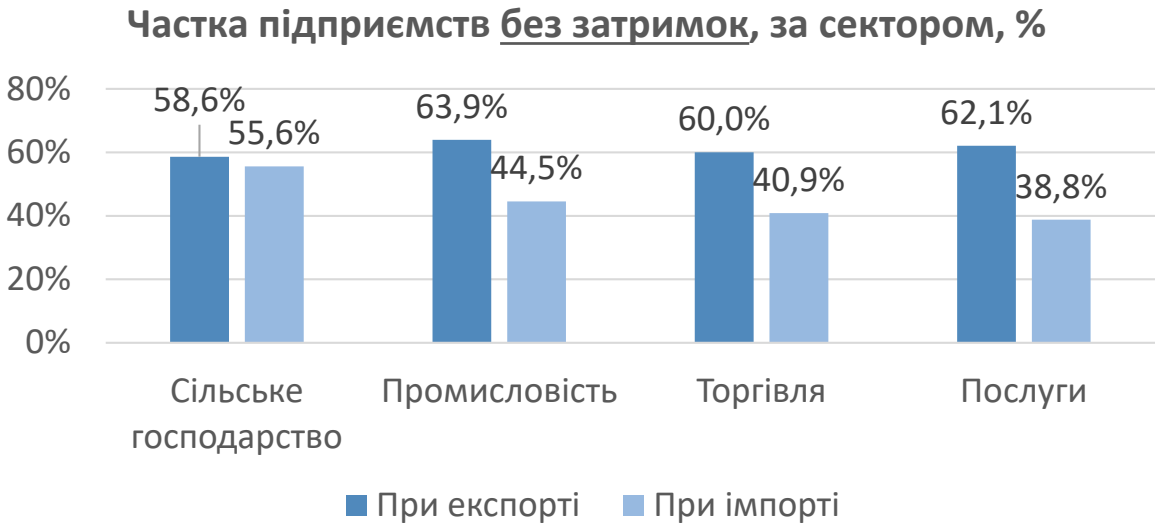

- Основна проблема при пост-митному аудиті для імпортерів – **різний підхід** до одних і тих же вимог законодавства з боку митників та аудиторів
- Для експортерів ця проблема знаходиться на **останньому місці** рейтингу і про неї повідомляє майже удвічі менше експортерів
- Друга за значенням проблема для імпортерів – **зміна коду товару** за наявності оформленої декларації

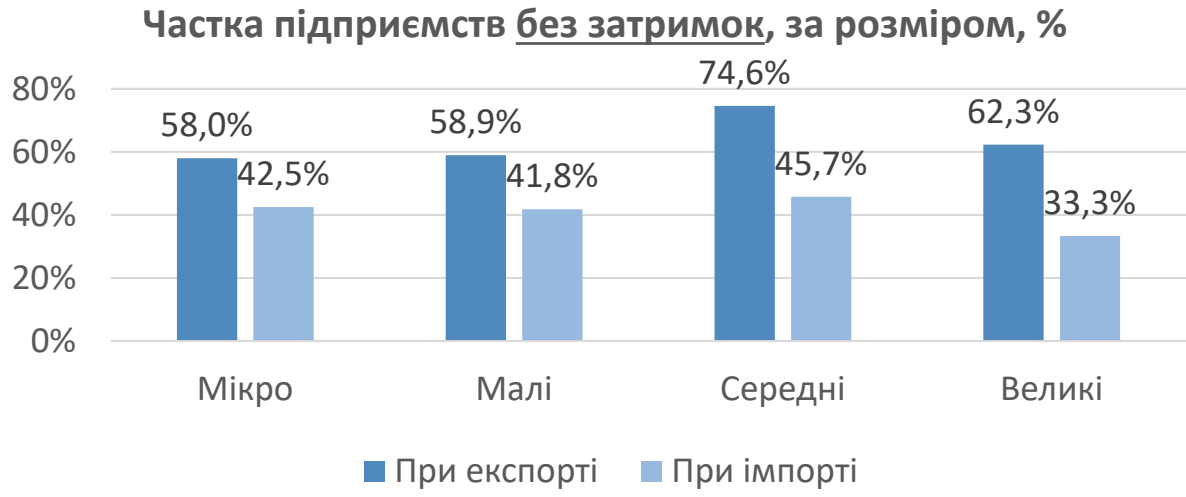
ЗАТРИМКИ ВАНТАЖІВ ПІД ЧАС МИТНОГО КОНТРОЛЮ

Затримки вантажів під час митного контролю

- Майже **2/3 експортерів не стикалися** із затримкою вантажів порівняно з **менш ніж половиною імпортерів**
- **Найменше затримок** на кордоні зазнає середній бізнес
- **Сільське господарство найменше** стикається зі затримками при імпорті, а промисловість – при експорті

Причини затримки вантажів під час митного контролю

При експорті, % респондентів зі затримками

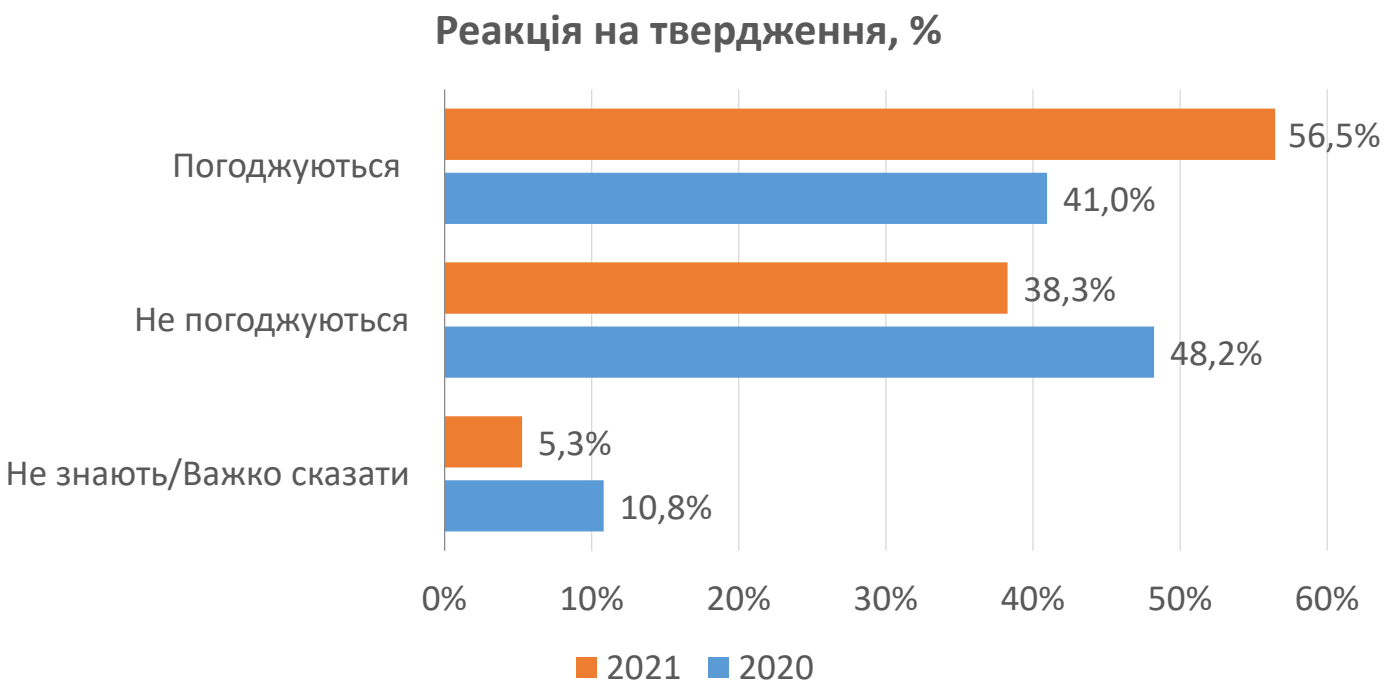

При імпорті, % респондентів зі затримками

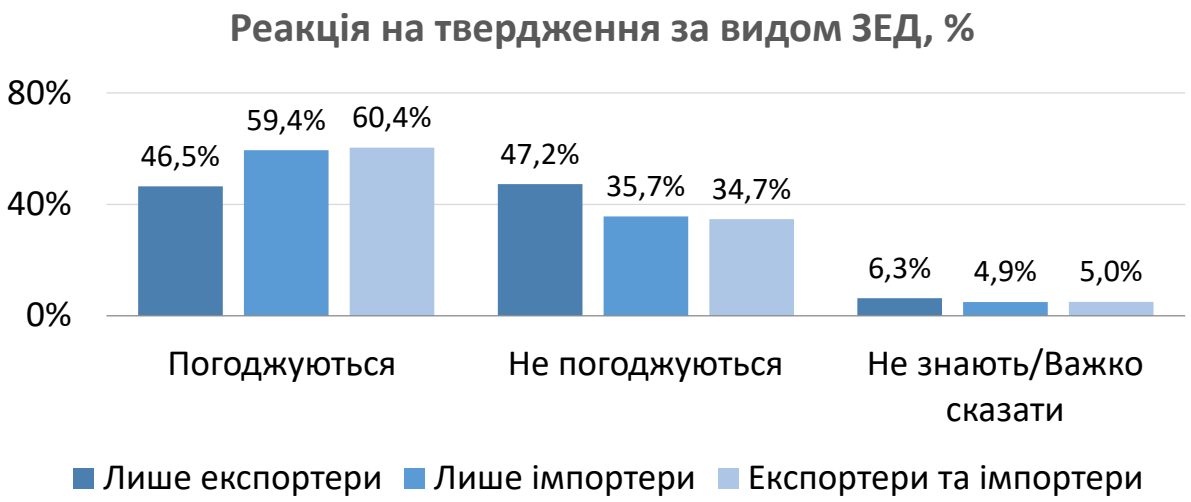
Чи варто поступитися на митниці, щоб не простоював товар?

Представників бізнесу запитали, чи погоджуються вони з твердженням, що задля уникнення простою товарів доцільніше погодитися із незаконними або надмірними, на їхню думку, вимогами митниці, ніж оскаржувати їх в законному порядку

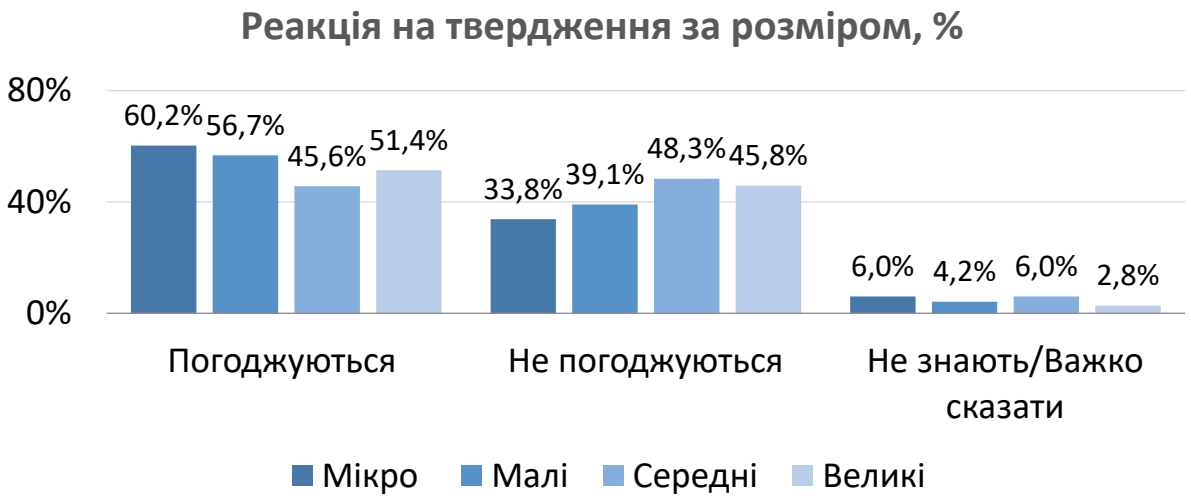

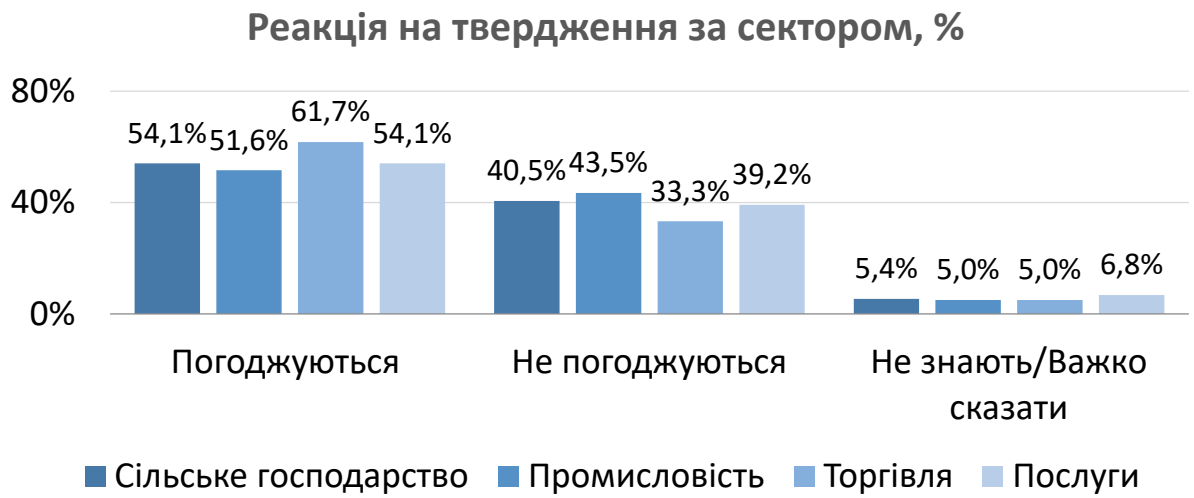

- 56,5% респондентів **погодилися** з цим твердженням. Це більше, ніж у 2020 році (41%)
- Це свідчить про те, що тривалі і складні для бізнесу процедури на митниці створюють нагоду для корупції та порушення законодавства
- Більше третини опитаних (38,3%) **не погоджуються** цим твердженням (у 2020 році – 48,2%)

Чи варто поступитися на митниці, щоб не простоював товар? (2)

- **Виключно імпортери** та **підприємства, що імпортують та експортують**, частіше від виключно експортерів погоджуються з цим твердженням
- Отже, імпортери можуть бути **більше вразливі** до загрози простою вантажів через незаконні або надмірні вимоги митниці
- **Мікро- та малі** підприємства частіше від середніх та великих погоджуються з цим твердженням

Чи варто поступитися на митниці, щоб не простоював товар? (3)

- **Найчастіше** з цим твердженням погоджуються підприємства, що здійснюють митне оформлення на Північній та Одеській митницях
- **Найрідше** – ті, що здійснюють митне оформлення на Закарпатській митниці
- На Закарпатській митниці також зафіксована найбільша частка опитаних, які **не змогли відповісти** на це запитання (10,3%)
- На Буковинській митниці на це запитання відповіли **усі респонденти**

Відповіді підприємств на Азовській та Східній митницях не враховані в аналізі через недостатню кількість опитаних

ОСКАРЖЕННЯ ДІЙ МИТНИХ ОРГАНІВ

ПРЯМУЄМО РАЗОМ
ПРОЕКТ ФІНАНСУЄТЬСЯ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ
МІЖНАРОДНИЙ ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ
ATLAS NETWORK
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

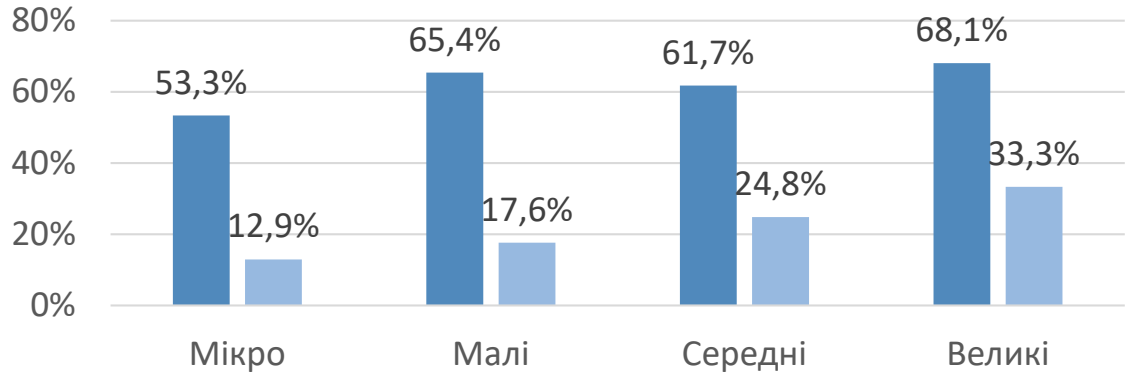
Чи знає бізнес про оскарження дій митниці і чи має такий досвід?

Поінформованість та досвід за видом ЗЕД, %

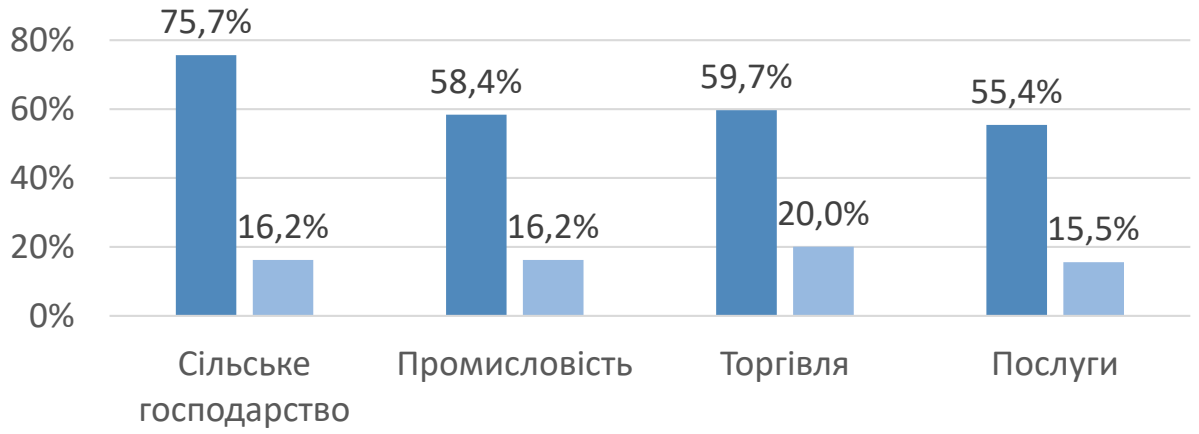

- **59,1%** респондентів **ознайомлені** з можливістю та процедурою адміністративного та судового оскарження дій митних органів (**53,5% у 2020**)
- **17,8%** опитаних **мали досвід** оскарження (**18% у 2020**)
- Бізнес, що експортує та імпортує, а також великі підприємства залишаються найкраще ознайомленими з можливістю оскарження та частіше мають такий досвід

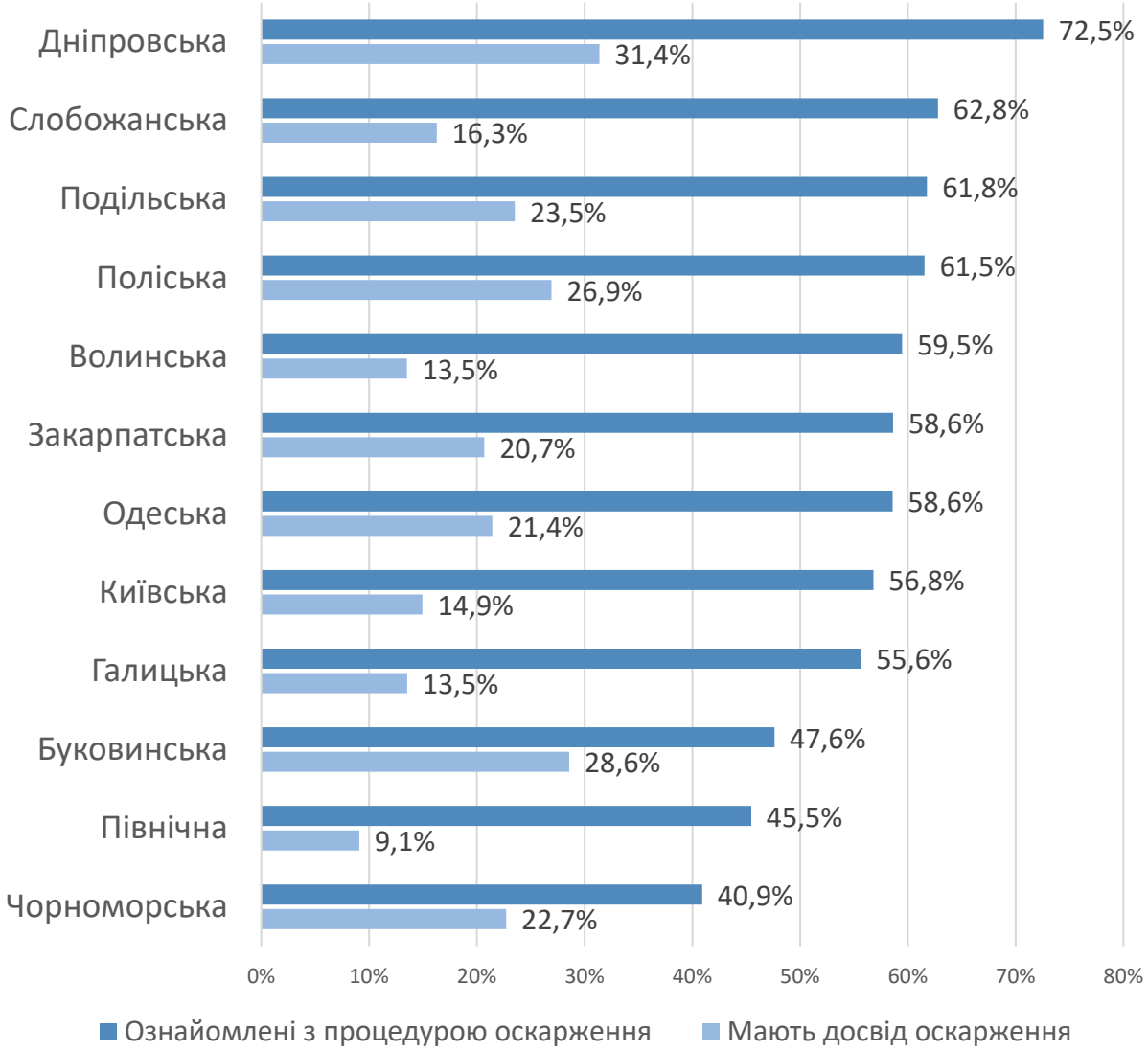
Поінформованість та досвід за розміром підприємств, %

Поінформованість та досвід оскарження за сектором, %

Поінформованість про оскарження та досвід за митницями

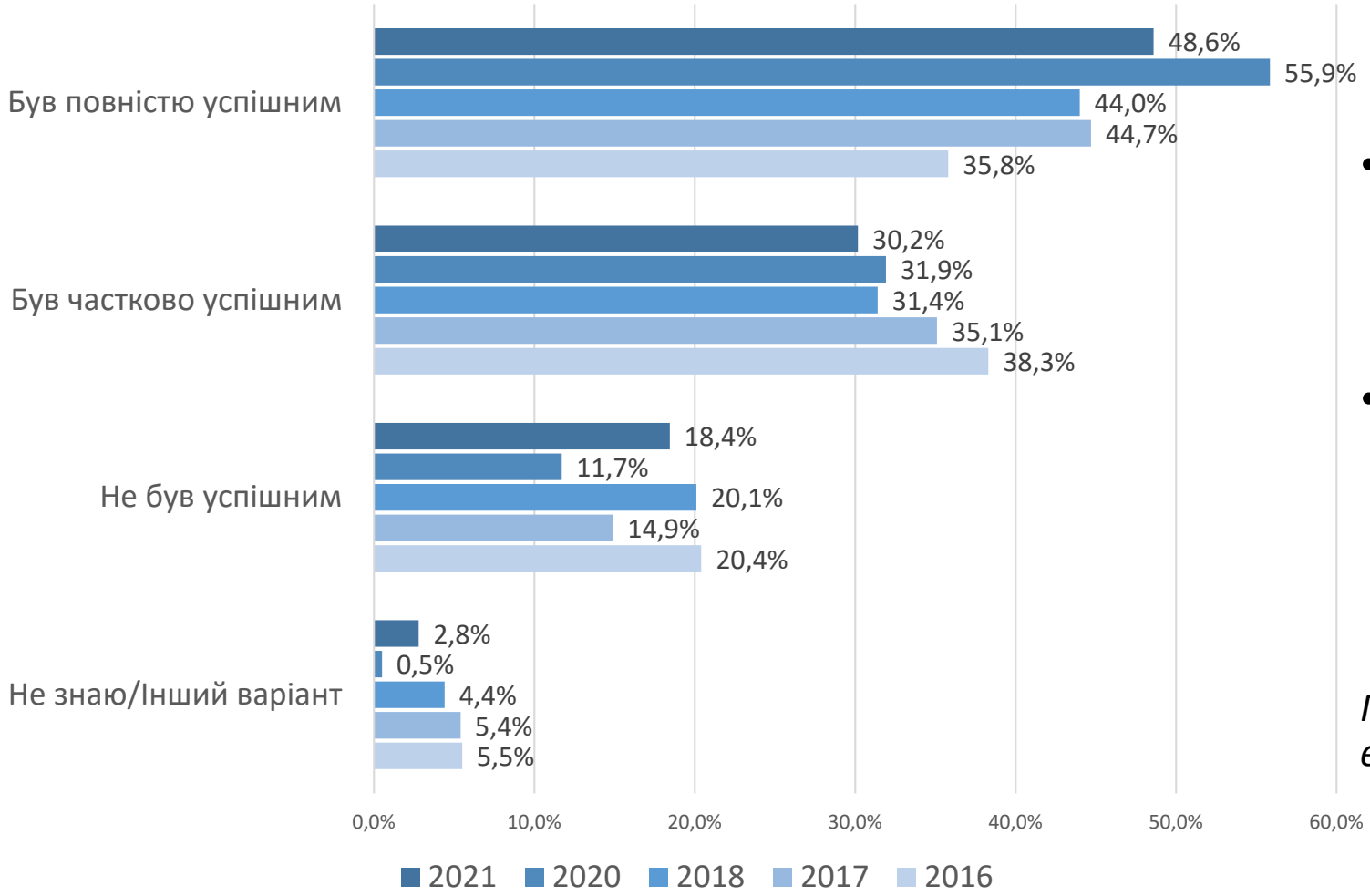

- **Найкраще** з можливістю та процедурою адміністративного або судового оскарження дій митниці ознайомлені опитані на Дніпровській митниці, **найгірше** – на Чорноморській
- **Досвід** такого оскарження **найчастіше** мали підприємства Дніпровської митниці, **найрідше** – Північної

Відповіді підприємств на Азовській та Східній митниці не враховані в аналізі через недостатню кількість опитаних

Успішність оскарження бізнесом дій митниці

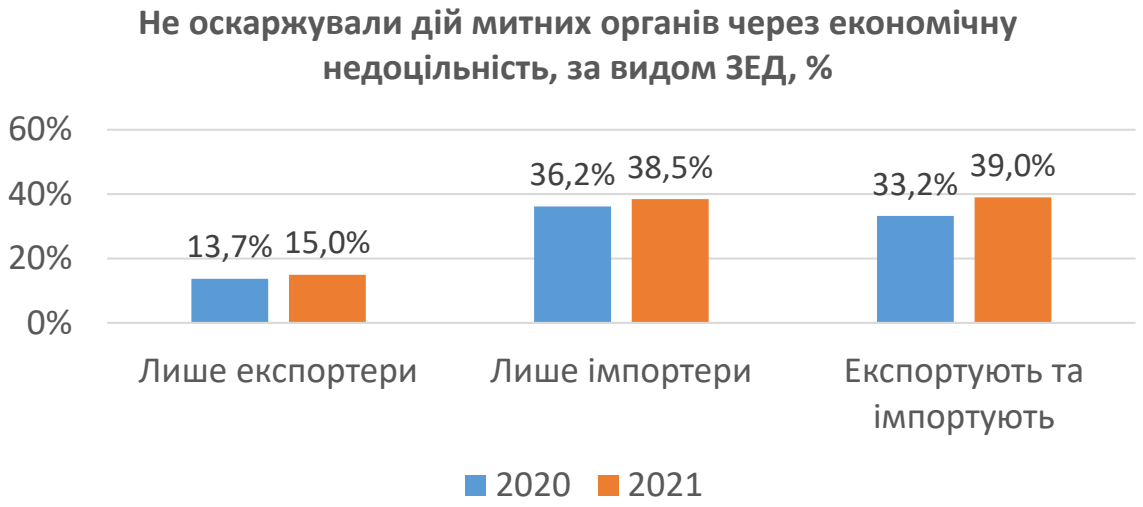
Оцінка успішності адміністративного або судового оскарження дій митних органів, % підприємств, які мали такий досвід

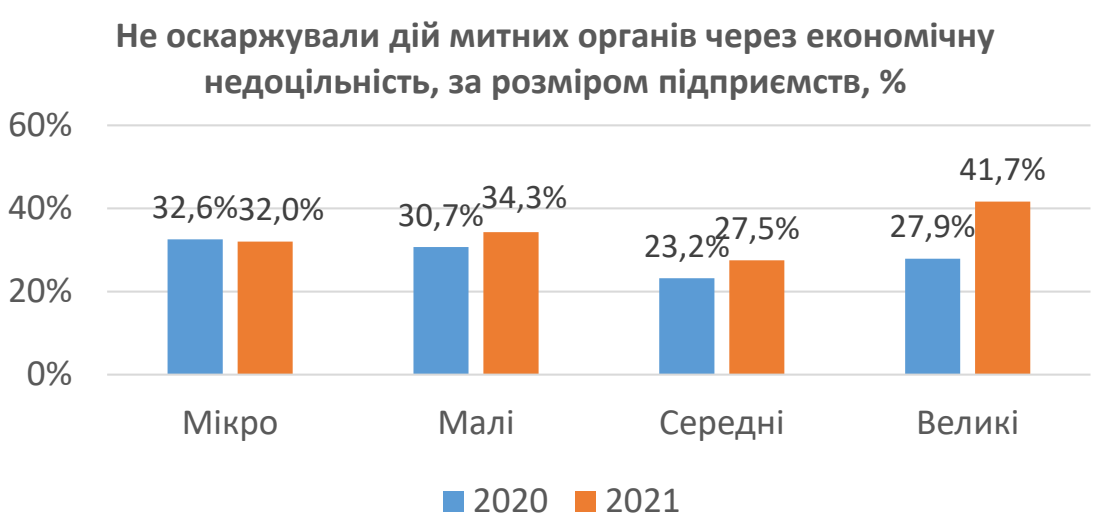

- Оскарження дій митних органів було частково або повністю успішним для **78,8%** підприємств, які мали такий досвід. Це **менше ніж у 2020 році** - 87,8 %
- Лише **55,3%** підприємств, які оскаржували дії митних органів, вказали, що їм було забезпечено **право на заслуховування** (51,1% у 2020)
- Лише **32,4%** підприємств, які мали досвід митного оскарження, вважають **відповідь** митного органу на скаргу **обґрунтованою** (36,2% у 2020)

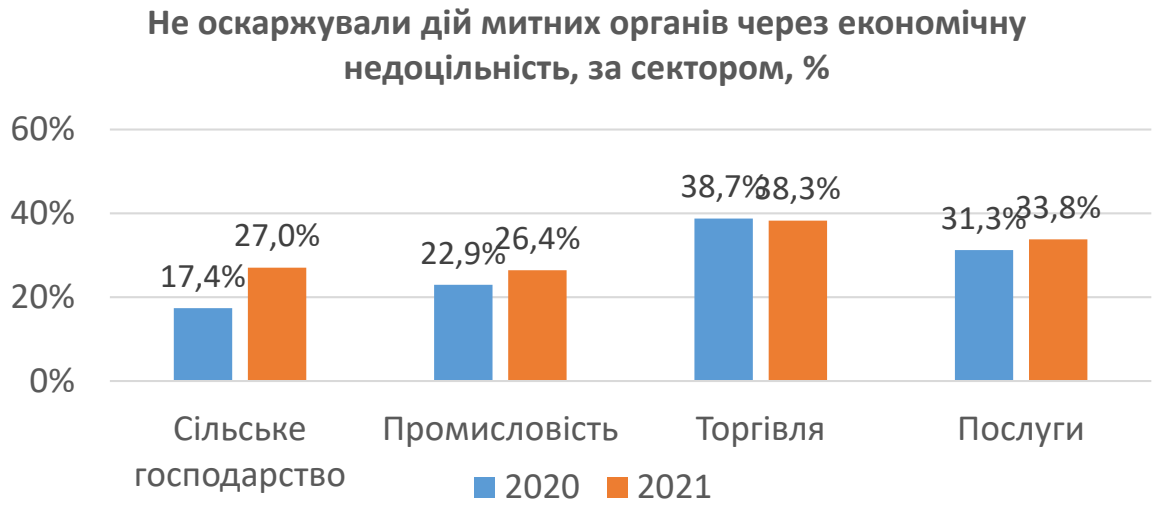
Примітка: Інший варіант, зокрема, може включати скарги, розгляд яких ще триває

Економічна доцільність митного оскарження (1)

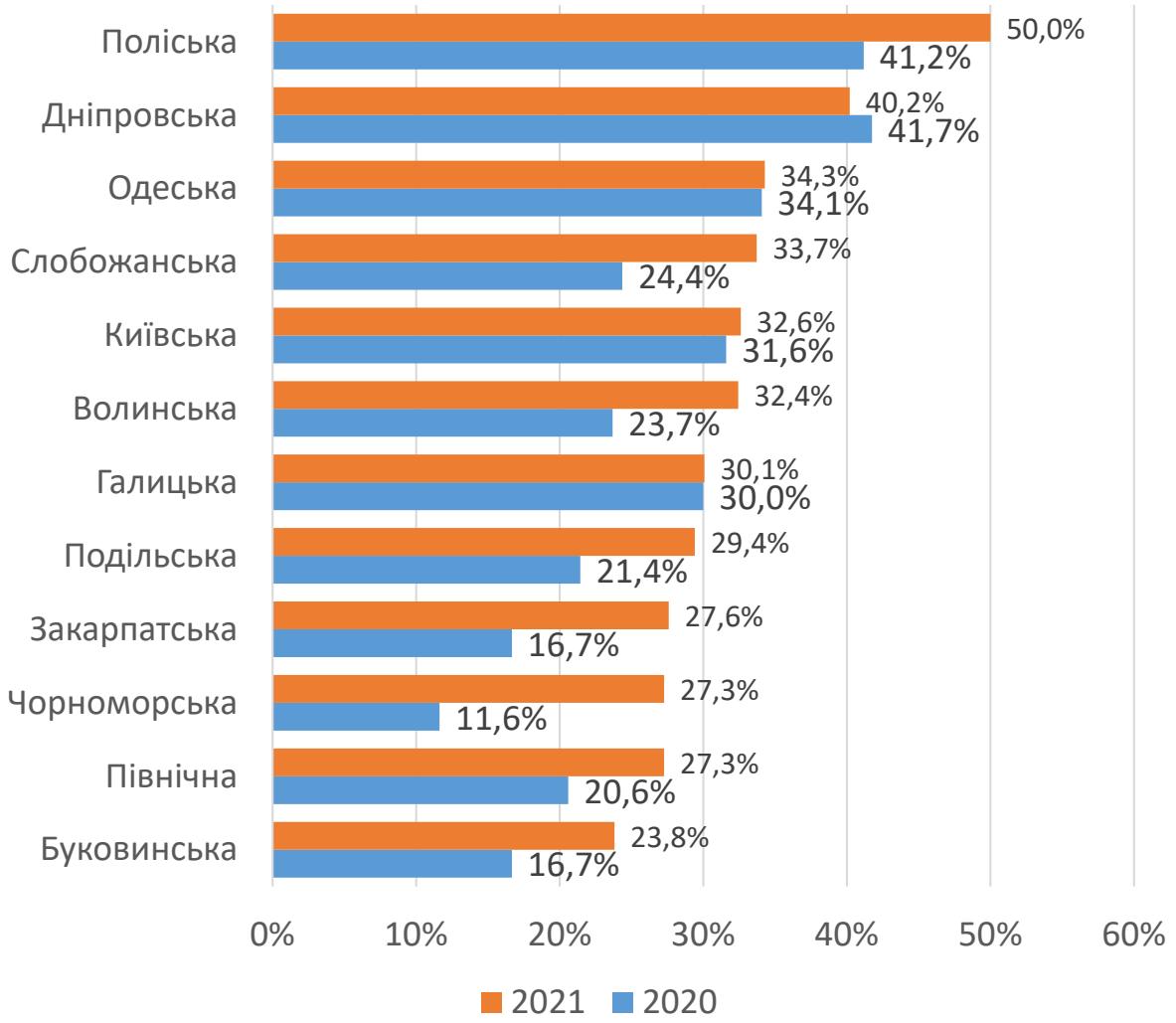

- **32,7%** підприємств повідомили, що **не оскаржували** дій митних органів через економічну недоцільність (через простій транспорту, витрати на правову допомогу тощо), хоча вони вважали рішення та/або дії митниці незаконними (29,7% у 2020)
- Про це **переважно** повідомляють **імпортери**, підприємства великих **розмірів** та представники сфери **торгівлі**

Економічна доцільність митного оскарження (2)

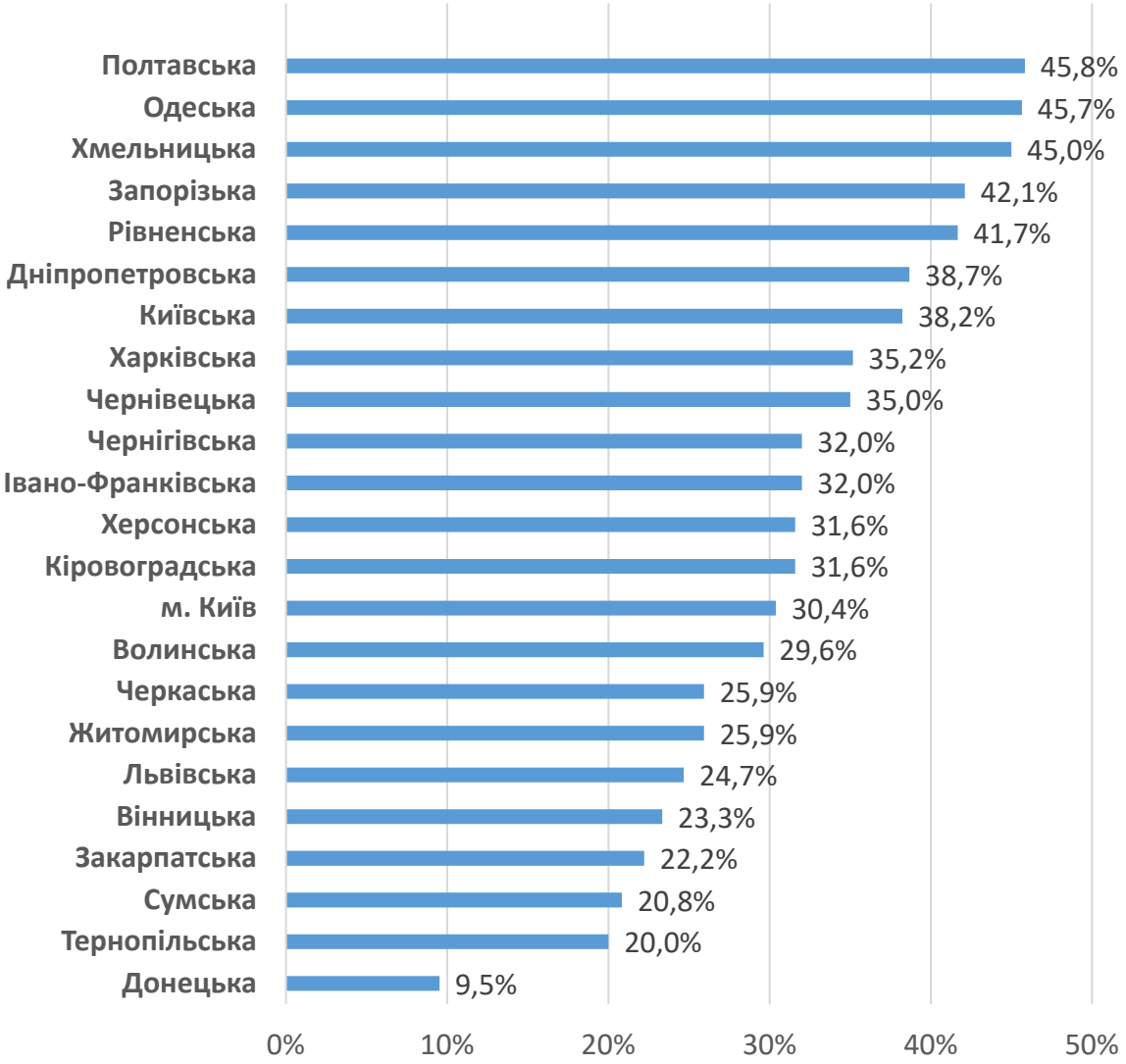
Не оскаржували дій митних органів через економічну недоцільність, за митницями, %

- **Найчастіше** не оскаржували дій митних органів через економічну недоцільність на Поліській та Дніпровській митницях
- **Найрідше** – на Буковинській, Північній та Чорноморській

Відповіді підприємств на Азовській та Східній митницях не враховані в аналізі через недостатню наповнюваність підвибірок

Економічна доцільність митного оскарження (3)

- **Найчастіше** про випадки економічної недоцільності митного оскарження повідомляють підприємства Полтавської та Одеської областей.
- **Найрідше** повідомляють – у Донецькій, Тернопільській та Сумській
- **В дев'яти регіонах** частка підприємств, що не оскаржували дії митних органів через економічну недоцільність, становить третину і більше від опитаних

Відповіді підприємств Луганської та Миколаївської областей не враховані в аналізі через недостатню наповнюваність підвибірок

Що потребує вдосконалення в адміністративному оскарженні?

- **Найбільше потребують** вдосконалення обґрунтованість рішень та забезпечення неупередженого, повного і справедливого розгляду скарги
- **Рейтинг** бажаних змін **не змінився порівняно з 2020 роком**
- **Лише близько 10%** респондентів вважають, що жоден з аспектів оскарження **не потрібно** вдосконалювати
- **МСП частіше** від підприємств великого розміру вказують на необхідність відкритого розгляду скарг та покращення обґрунтованості рішень (так само у 2020)
- **Великі** підприємства **частіше** висловлюють потребу у швидкому та зрозумілому випуску товарів у вільний обіг (так само у 2020)

ЄДИНЕ ВІКНО: ДОСВІД ФУНКЦІОНУВАННЯ

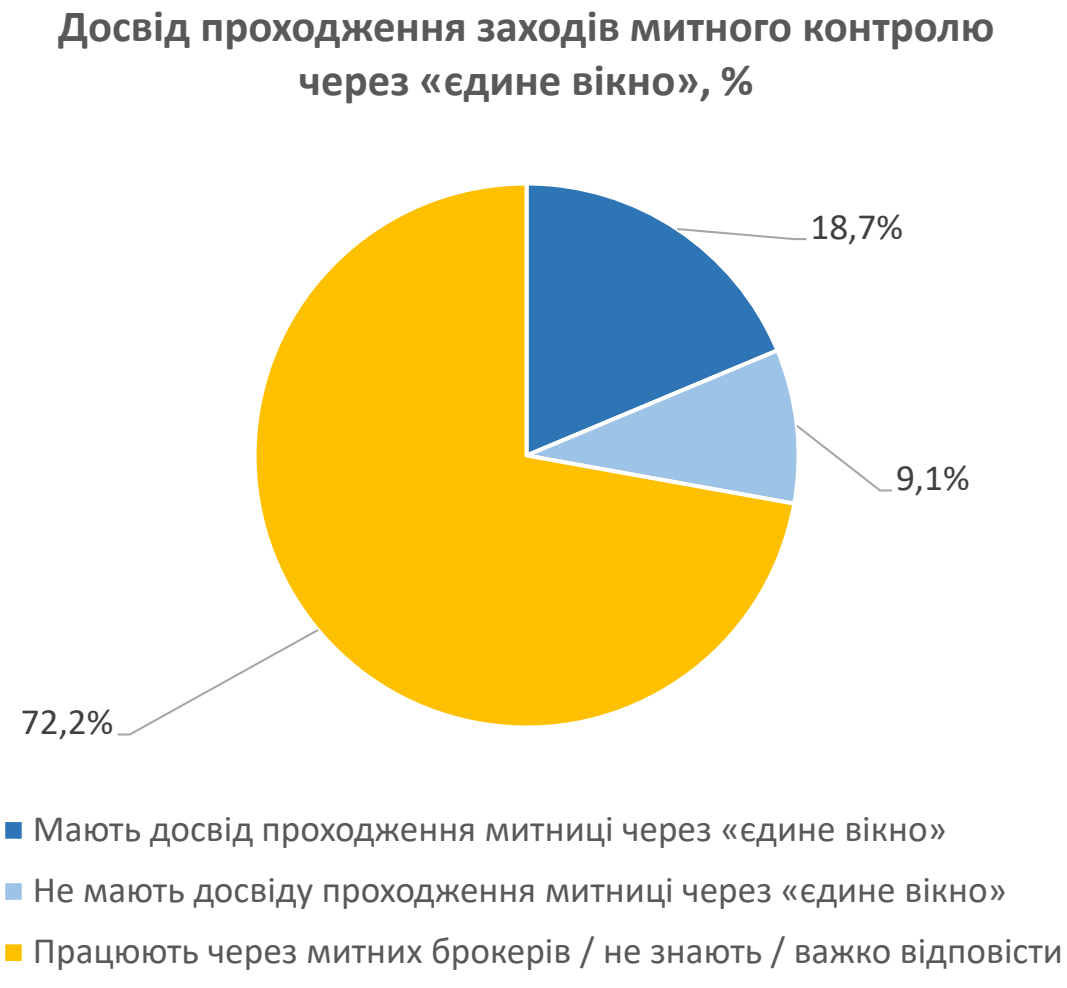
ПРЯМУЄМО РАЗОМ
ПРОЕКТ ФІНАНСУЄТЬСЯ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

МІЖНАРОДНИЙ ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ

ATLAS NETWORK

ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

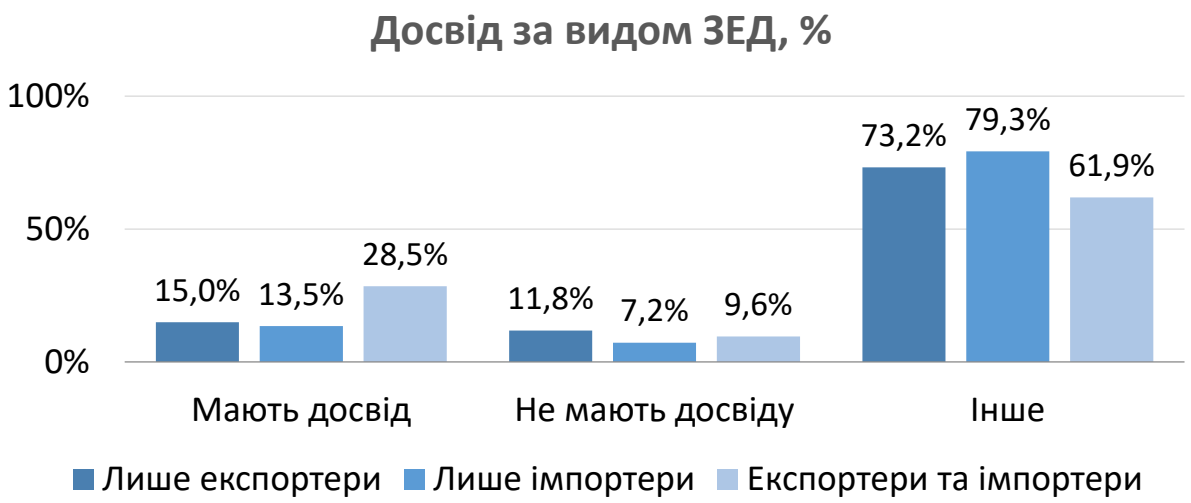
Досвід проходження митниці через «єдине вікно»

- У 2021 році **18,7%** опитаних підприємств повідомили, що **проходили** митний контроль через «єдине вікно»
- Більшість респондентів (72,2%) **працюють через митних брокерів або не змогли відповісти** на це запитання. Це більше, ніж у попередніх хвилях опитування
- Без врахування цих респондентів частка підприємств, що користувалися «єдиним вікном», **складає 67,1%**, що значно менше, ніж передбачено законодавством

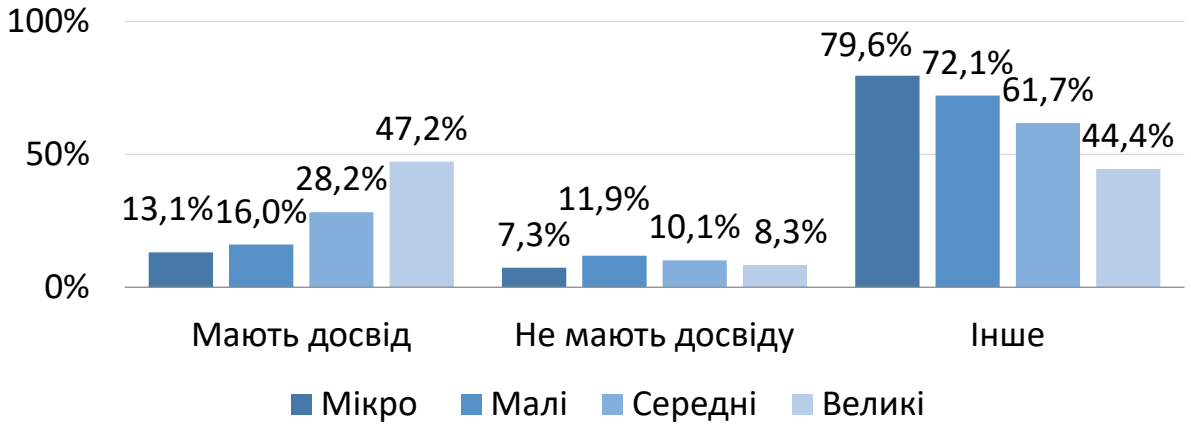

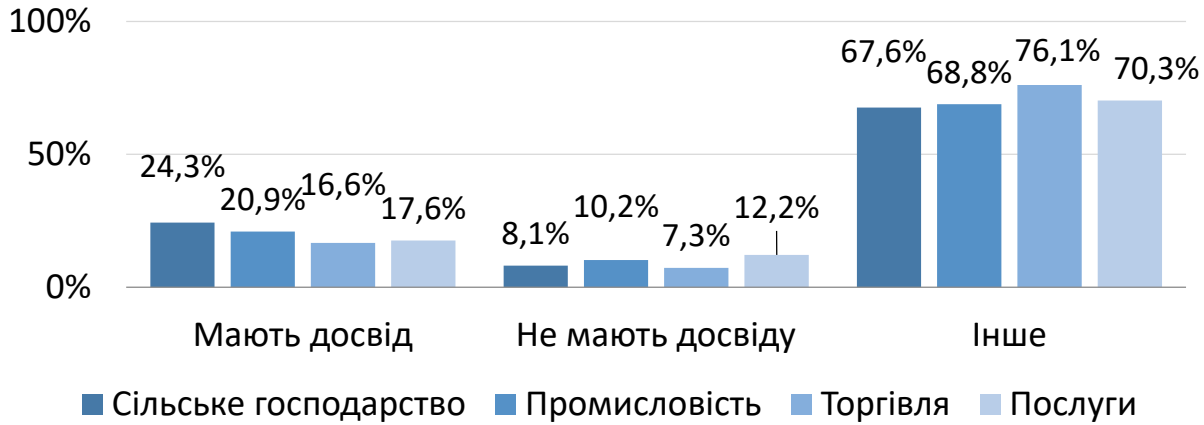
Досвід проходження митниці через «єдине вікно» (2)

- **Експортери та імпортери** найчастіше повідомляють, що мають досвід проходження митних процедур через «єдине вікно»
- **Що більшим є розмір** підприємств, **тим більше** вони користуються «єдиним вікном»: зменшується частка підприємств, які працюють через митних брокерів

Примітка: у варіант «Інше» об'єднані відповіді «Працюємо через митних брокерів», «Не знаю» та «Важко відповісти»

Досвід проходження митниці через «єдине вікно» (3)

- Підприємства на Чорноморській, Слобожанській та Буковинській митницях **найчастіше** повідомляють про те, що мають досвід проходження митних процедур через «єдине вікно»
- На Волинській митниці **найрідше** повідомляють про такий досвід – тут найбільша частка респондентів, що **працюють через митних брокерів** або не змогли відповісти (86,5%)
- На Поліській, Північній та Одеській митницях бізнес найчастіше повідомляє, що **не має такого досвіду**

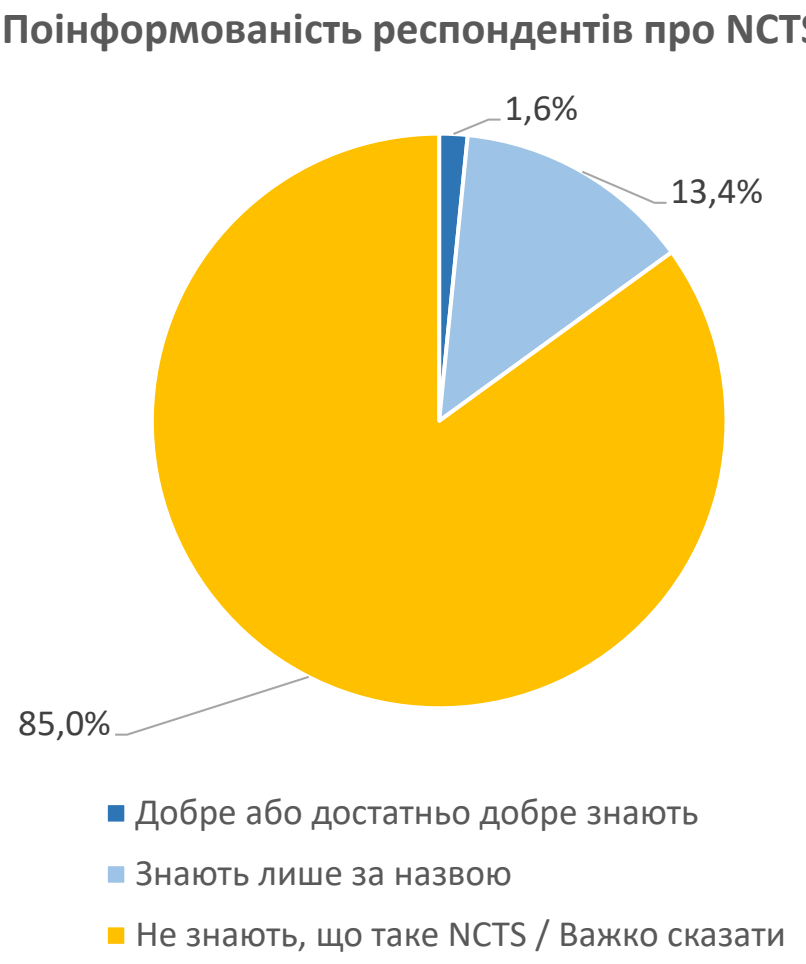
Відповіді підприємств на Азовській та Східній митницях не враховані в аналізі через недостатню кількість опитаних

НОВОВВЕДЕННЯ НА МИТНИЦІ: NCTS

(НОВА КОМП'ЮТЕРИЗОВАНА СИСТЕМА ТРАНЗИТУ)

ПРЯМУЄМО РАЗОМ
ПРОЕКТ ФІНАНСУЄТЬСЯ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ
МІЖНАРОДНИЙ ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ
ATLAS NETWORK
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

Поінформованість про NCTS

- Етап національного застосування NCTS розпочався у березні 2021 року
- Лише 1,6% опитаних **знають**, що таке нова комп'ютеризована система транзиту (NCTS)
- Більшість (85%) **не знають** про неї і ще 13,4% **знають лише за назвою**
- Частки респондентів, які добре знають про NCTS, дуже малі серед підприємств різних розмірів, секторів та видів ЗЕД
- На фоні інших відрізняються лише **великі підприємства** та підприємства **з імпортом та експортом** – тут частіше знають про NCTS за назвою
- Це вказує на можливі **прогалини в комунікації** щодо цієї можливості
- Це також може бути пов’язаним з **роботою через митних брокерів** – представники підприємств, що не працюють з брокерами, частіше знають про NCTS добре або за назвою (27,3% порівняно з 13,5% тих, що працюють з брокерами)

Плани щодо користування NCTS

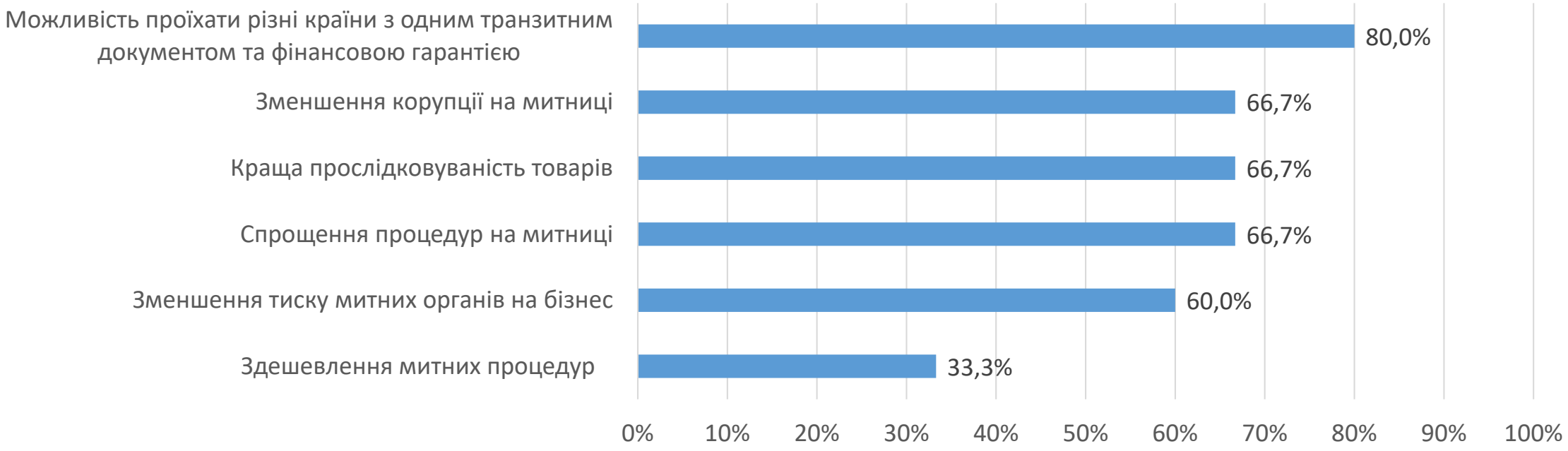

- **Жодне підприємство**, представники якого добре знають про NCTS, **не користувалося** цією системою на момент опитування
- Більшість підприємств (43,8%) планували користуватися NCTS після того, як вона запрацює **у міжнародному режимі**
- Близько третини підприємств (31,3%) планували почати користуватися NCTS **найближчим часом**
- Однакові частки опитаних (по 12,5%) вказали, що не планують користуватися NCTS, та не дали відповіді на це запитання

Аналіз відповідей проводився на невеликій вибірці (N=16) респондентів, які зазначили, що добре або досить добре знають про NCTS

Переваги NCTS

Переваги системи NCTS на думку опитаних, які добре або досить добре про неї знають, %

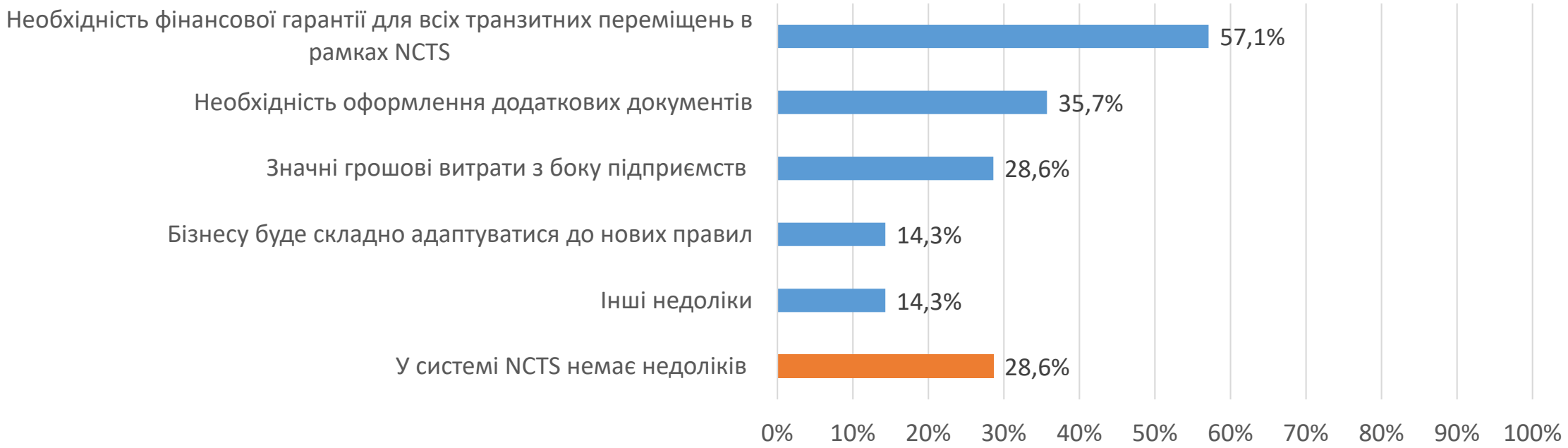

- Респонденти, які добре або досить добре знають про NCTS, часто вказують практично на всі її переваги. Головна перевага – **можливість проїхати різні країни з одним транзитним документом та фінансовою гарантією**
- Найрідше перевагою NCTS називають **здешевлення митних процедур** (33,3%)

Аналіз відповідей проводився на невеликій вибірці (N=16) респондентів, які зазначили, що добре або досить добре знають про NCTS

Недоліки NCTS

Недоліки системи NCTS на думку опитаних, які добре або досить добре про неї знають, %

- Респонденти, які добре або досить добре знають про NCTS, найчастіше називають **необхідність фінансової гарантії для всіх транзитних переміщень в рамках NCTS** основним недоліком NCTS
- Найменша частка бізнесу побоюється **адаптації до нових правил.** Приблизно кожен четвертий респондент вважає, що у системі NCTS **немає недоліків**

Аналіз відповідей проводився на невеликій вибірці (N=16) респондентів, які зазначили, що добре або досить добре знають про NCTS

Якої інформації про NCTS не вистачає

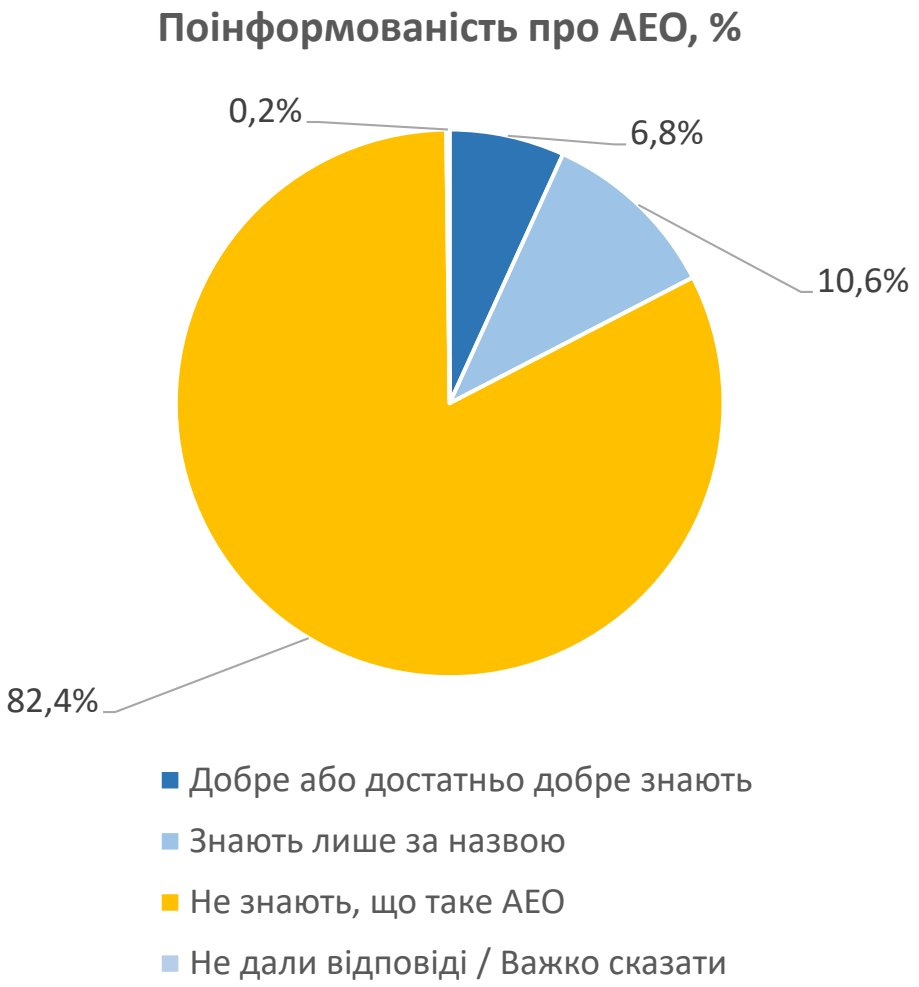

- Респонденти, що знають про систему NCTS добре або лише за назвою, найчастіше цікавляться, **коли її впровадять** та **які її переваги для підприємства**
- На третьому місці серед питань, за якими бракує інформації, – **чи вимагатиме NCTS додаткових інвестицій для бізнесу**
- Майже третина респондентів вказали, що їм **вистачає інформації** про NCTS

НОВОВВЕДЕННЯ НА МИТНИЦІ: АЕО

(АВТОРИЗОВАНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ОПЕРАТОР)

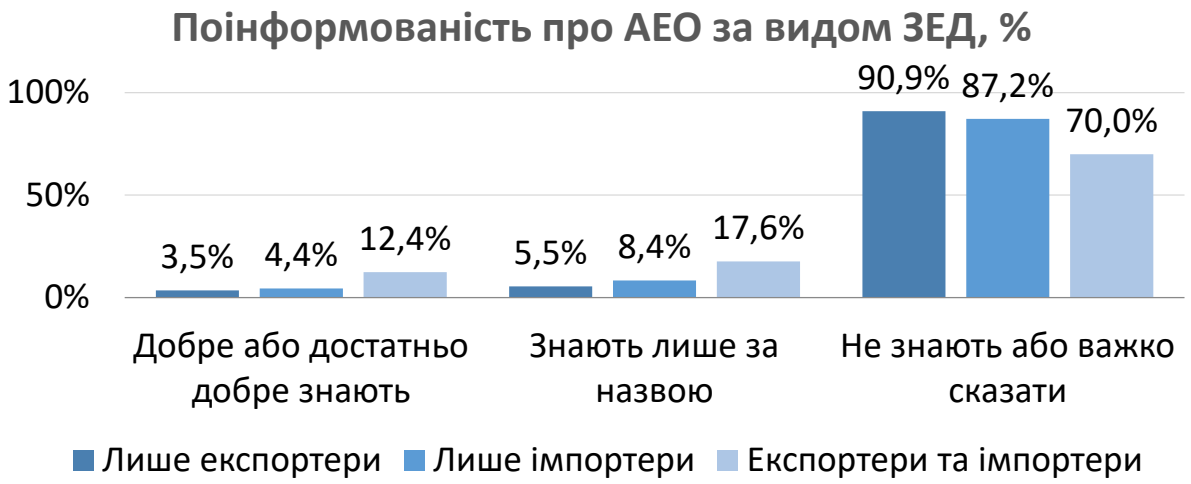
ПРЯМУЄМО РАЗОМ
ПРОЕКТ ФІНАНСУЄТЬСЯ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ
МІЖНАРОДНИЙ ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ
ATLAS NETWORK
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

Поінформованість про статус АЕО

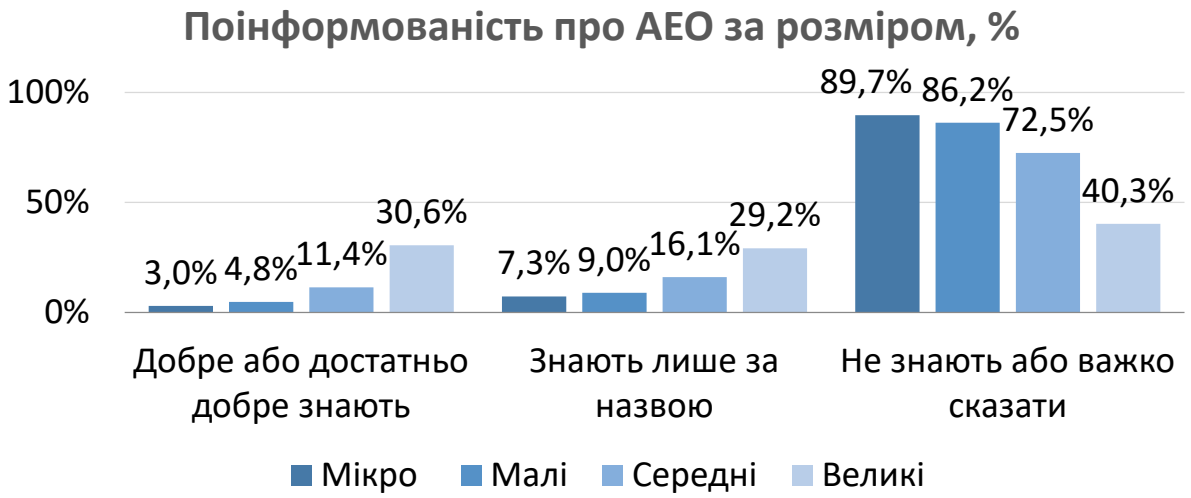

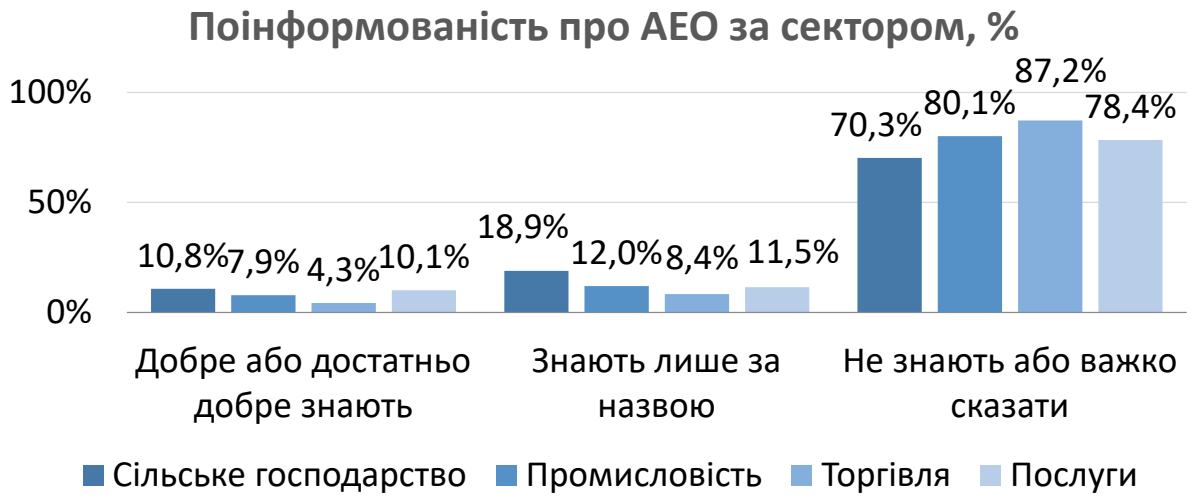

- Більше, ніж 80% опитаних **не знають**, що таке статус Авторизованого економічного оператора (АЕО)
- Лише 6,8% **добре або досить добре знають**, що це
- Кожен десятий опитаний (10,6%) знає **лише за назвою**
- Це вказує на ймовірні **прогалини у комунікації** щодо АЕО, незважаючи на те, що на час проведення опитування підприємства вже могли реєструватися як АЕО

Поінформованість про статус AEO (2)

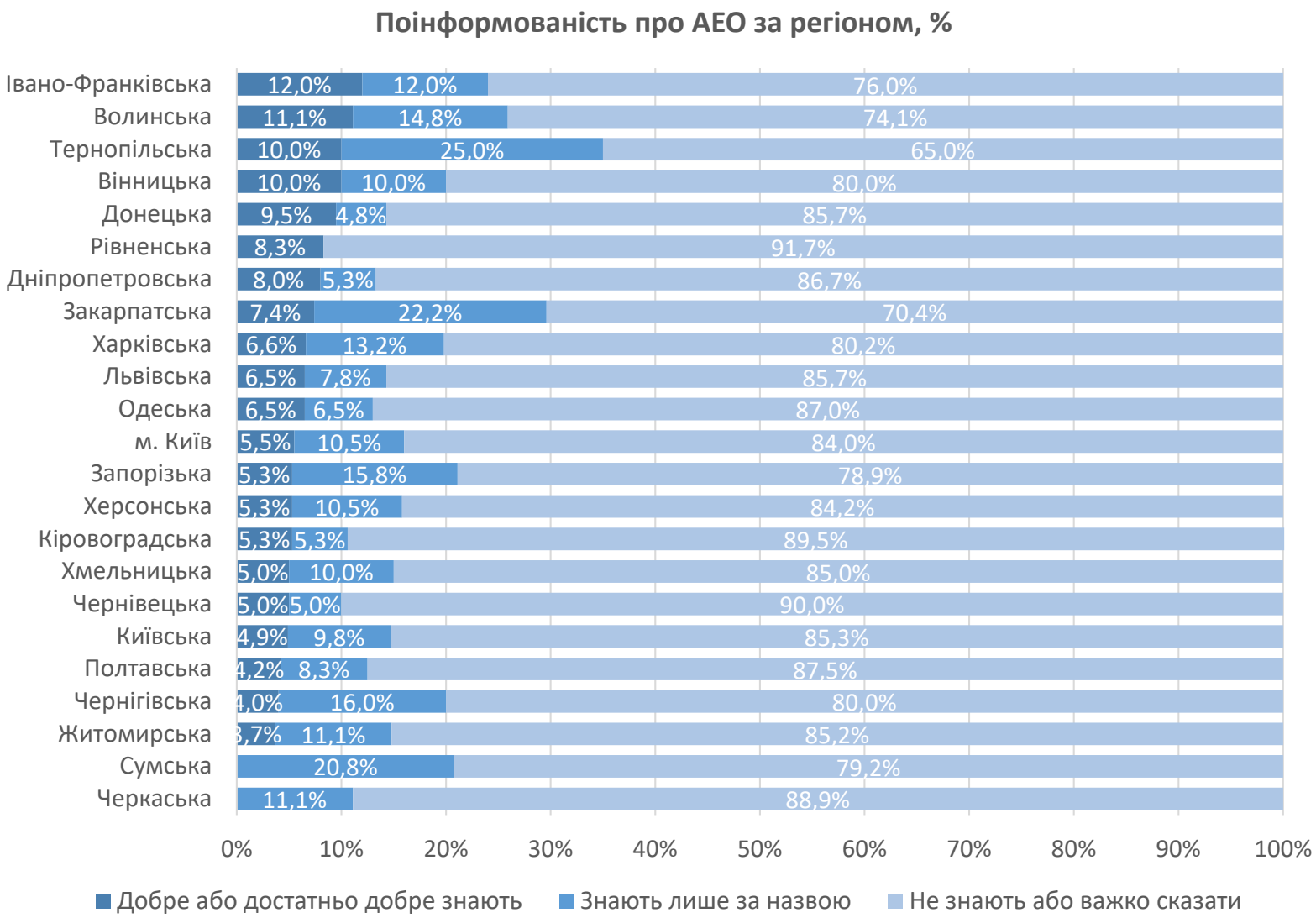

- Представники **підприємств, що експортують та імпортують**, найкраще знають про AEO
- Представники **великих підприємств** втричі частіше, ніж респонденти з середнього бізнесу, та у десять разів частіше, ніж представники мікропідприємств, знають про AEO
- З-поміж представників підприємств різних секторів про AEO найменше знають у **сфері торгівлі**

Поінформованість про статус АЕО за регіоном

- **Найкраще** про статус АЕО поінформовані респонденти в Івано-Франківській та Волинській областях
- Про АЕО добре знає кожен десятий респондент у Тернопільській, Вінницькій та Донецькій областях
- Жоден респондент у Черкаській та Сумській областях не вказав, що добре знає про АЕО
- Найбільша частка респондентів, які взагалі **не знають про АЕО**, – у Рівненській області (91,7%)

Відповіді респондентів у Луганській та Миколаївській областях не враховані в аналізі через недостатню кількість опитаних

Бажання отримати статус АЕО

- Більше половини підприємств, представники яких добре знають про АЕО, **хотіли б отримати** цей статус
- Майже 3% (2 підприємства) **знаходяться у процесі отримання** та 3 підприємства стверджують, що **мають цей статус**, незважаючи на те, що вони відсутні у реєстрі АЕО
- Майже 15% повідомили, що хотіли б отримати цей статус, але **не підходять за вимогами**
- Кожне п’яте підприємство (20,6%) **не хотіло б отримати** статус АЕО
- Основна причина, чому вони не хотіли б отримати статус АЕО, – це тому що вони вважають, що він їм **не потрібний**
- Досить часто називають і такі причини, як те, що **фінансові витрати на отримання статусу АЕО можуть перевищити його вигоди**, це **вимагатиме розкриття конфіденційної інформації про підприємство** та **статус АЕО не спростить проходження митних процедур**

Переваги АЕО

Переваги АЕО на думку опитаних, які добре або досить добре про нього знають, %

- Респонденти, які добре або досить добре знають про АЕО, найчастіше називають його такі три основні переваги, як **визнання статусу АЕО українського підприємства іншими країнами у майбутньому**, **зменшення обсягу документів, необхідних для проходження митних процедур**, та **зменшення часу очікування на кордоні** (по 70,1% опитаних)
- Приблизно кожен десятий опитаний (10,4%) вважає, що у статусі АЕО **немає переваг**

Можливі проблеми з отриманням статусу AEO

- Респонденти, які добре або досить добре знають про AEO, найчастіше вважають, що можливі проблеми з отриманням статусу AEO можуть виникнути через **складну процедуру** отримання цього статусу (55,6%)
- Близько третини опитаних (31,7%) повідомляють про **брак інформації** щодо отримання статусу AEO
- 17,5% опитаних **не очікують проблем** з отриманням статусу AEO

Якої інформації про АЕО не вистачає

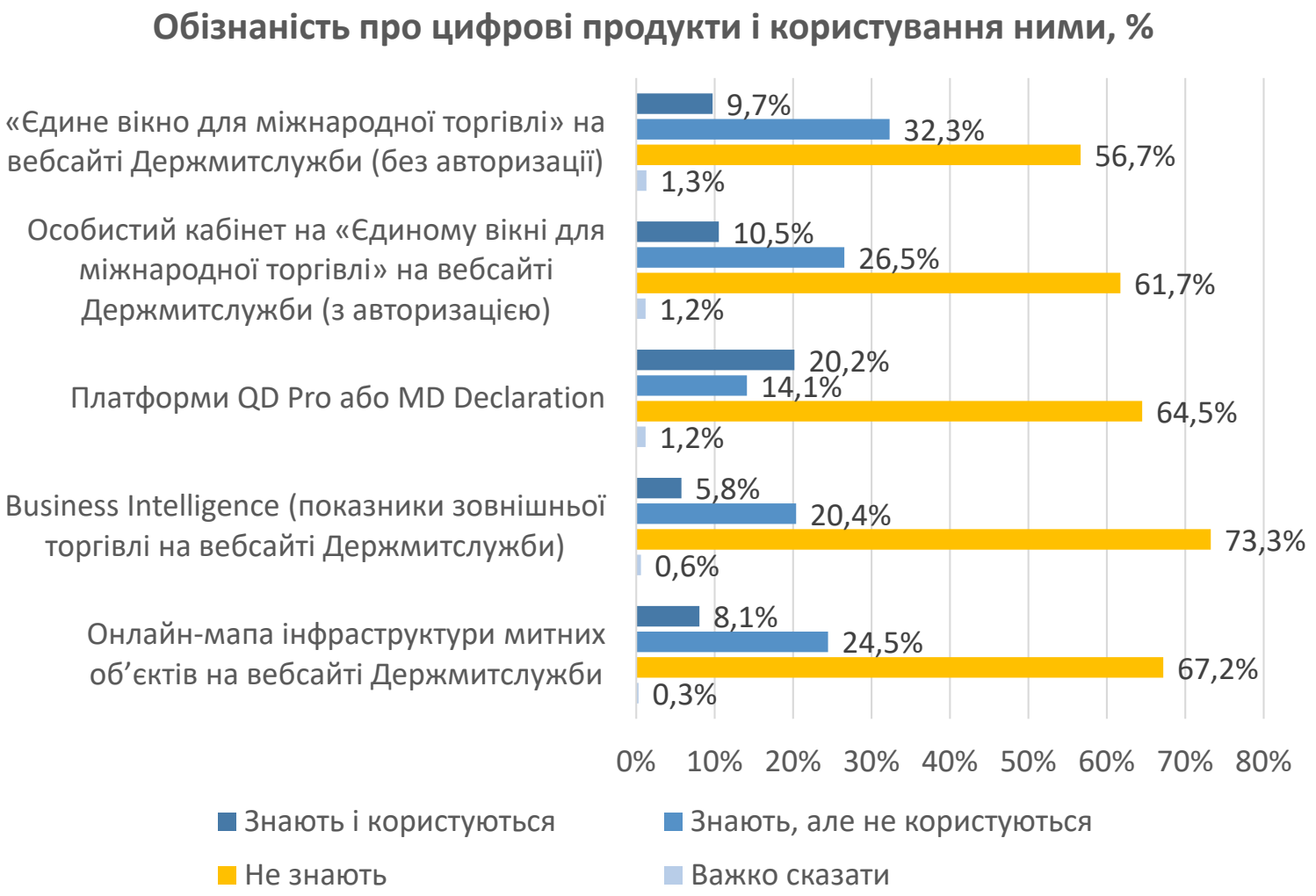

- Респонденти, що знають про АЕО добре або лише за назвою, найчастіше повідомляють, що їм **вистачає інформації** про нього (43%)
- Інформація, якої найчастіше **не вистачає**, – це:
  - коли АЕО буде запроваджено в Україні
  - як підприємству отримати цей статус
  - чи вимагатиме отримання статусу АЕО від підприємств інвестицій, розширення штату тощо

НОВОВВЕДЕННЯ НА МИТНИЦІ: ЦИФРОВІ ПРОДУКТИ

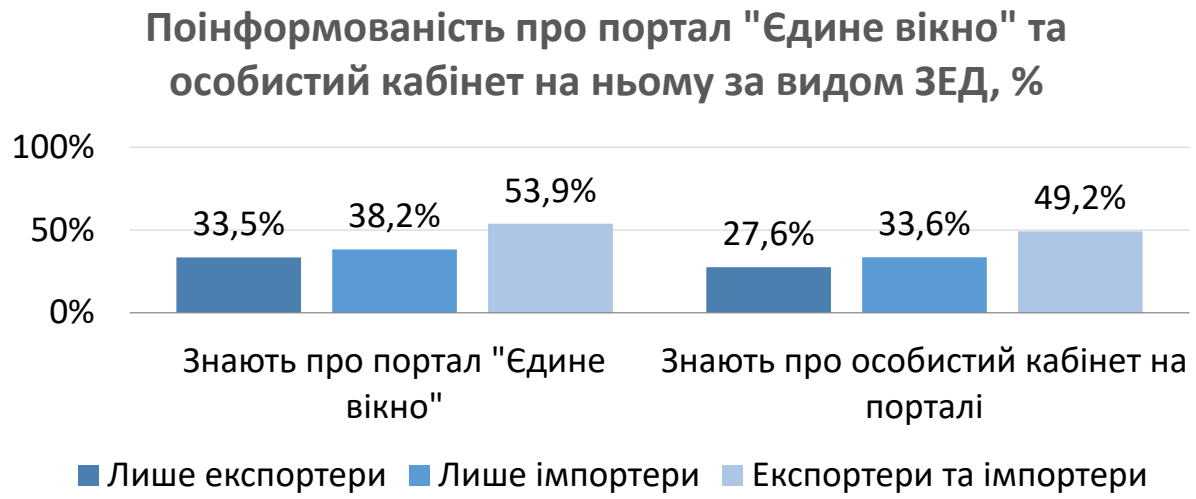
ПРЯМУЄМО РАЗОМ
ПРОЕКТ ФІНАНСУЄТЬСЯ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ
МІЖНАРОДНИЙ ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ
ATLAS NETWORK
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

Обізнаність про цифрові продукти і користування ними

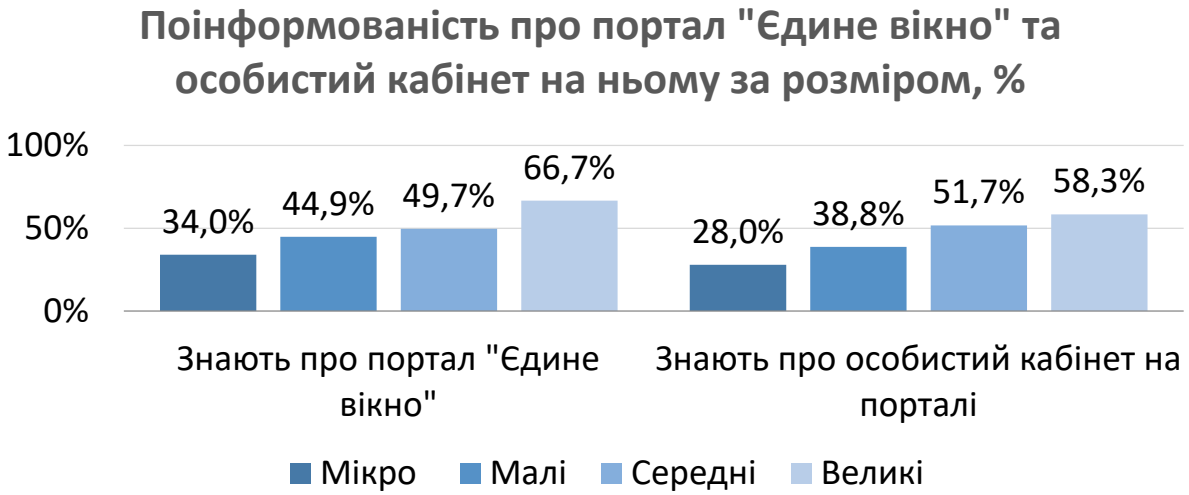

- Про **вебпортал «Єдине вікно для міжнародної торгівлі»** знає найбільше опитаних (42%)
- Про **особистий кабінет на цьому порталі** знають менше (37,1%)
- Втім, лише кожен десятий опитаний користується цим порталом **без авторизації** (9,7%) та **з авторизацією** (10,5%)
- Платформи **QD Pro** та **MD Declaration** – єдині цифрові продукти, про які знає та якими користується більше опитаних, ніж просто знає
- Найменше опитаних користуються та знають про **модуль Business Intelligence**

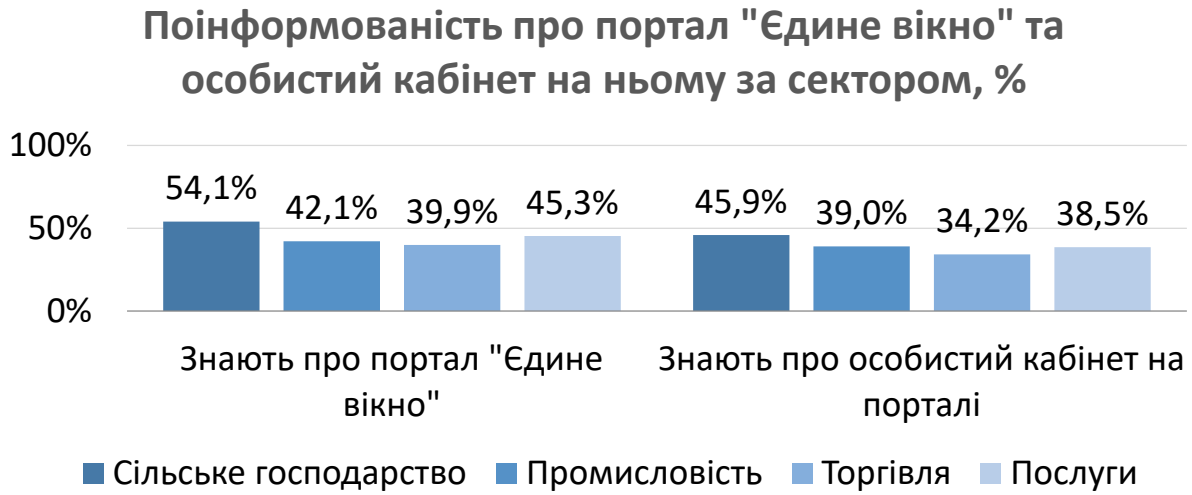
Обізнаність про портал та кабінет «Єдине вікно»

- Представники **підприємств, що експортують та імпортують**, та **с/г підприємств** найкраще знають як про портал «Єдине вікно», так і про особистий кабінет на цьому порталі
- Обізнаність про портал «Єдине вікно» та кабінет на ньому зростає **зі збільшенням розміру** підприємств

Частки респондентів, що знають про ці цифрові продукти, включають як тих, хто ними користується, так і тих, хто знає, але не користується

ВИСНОВКИ

Висновки (1)

Труднощі при процедурах митного оформлення

- Підприємства нечасто повідомляють про труднощі при митних процедурах за винятком деяких процедур.
- Імпортери зіштовхуються з труднощами при митних процедурах частіше від експортерів.
- Класифікація товарів та прийняття рішення щодо їхньої митної вартості – найпроблемніші митні процедури для опитаних підприємств.
- Експортери найчастіше вказують на складність та довгу тривалість процедур, а також на вимоги надавати багато документів та на необґрунтованість деяких процедур (митний огляд, пост-аудит)
- Імпортери найчастіше повідомляють про необґрунтоване присвоєння митних кодів з вищими ставками мита та підвищення ціни товару, відмову визнавати контрактну ціну товару, різний підхід до однакового законодавства та однакових товарів, необґрунтованість застосування процедур та довгу тривалість процедур.

Затримки вантажів під час митного контролю

- Майже 2/3 експортерів не стикалися із затримкою вантажів порівняно з менш ніж половиною імпортерів.
- Головною причиною затримок при експорті та імпорті залишаються черги на кордоні.

Висновки (2)

Оскарження дій митних органів

- Успішність оскарження бізнесом дій митниці погіршилася порівняно з 2020 роком, коли частка підприємств з повністю або частково успішним досвідом оскарження була найбільшою за 4 хвилі опитування з 2016 року.
- Рівень поінформованості про процедуру оскарження залишається низьким: лише половина респондентів ознайомлені з нею. Лише кожен п'ятий респондент має досвід оскарження.
- Найбільше потребують вдосконалення обґрунтованість рішень, та забезпечення неупередженого, повного і справедливого розгляду скарги.

NCTS, AEO та цифрові продукти на митниці

- Менше 2% опитаних добре знають, що таке нова комп’ютеризована транзитна система (NCTS) і менше 14% знають за назвою. Більшість підприємств планують користуватися NCTS після того, як вона запрацює у міжнародному режимі, і близько третини – найближчим часом.
- Головна перевага NCTS, на думку опитаних, – можливість проїхати різні країни з одним транзитним документом та фінансовою гарантією, головний недолік – необхідність отримання цієї гарантії.
- Менше 7% опитаних добре знають, що таке AEO, і 10,6% знають лише за назвою.
- Основні переваги AEO – міжнародне визнання цього статусу, менше документів та менший час очікування на кордоні. Основна потенційна проблема – складна процедура отримання цього статусу.

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!

ПИТАННЯ?

ПРЯМУЄМО РАЗОМ
ПРОЕКТ ФІНАНСУЄТЬСЯ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

МІЖНАРОДНИЙ ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ

ATLAS NETWORK

ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

КОНТАКТИ

сайт: www.tfd.ier.com.ua

e-mail: customs@ier.kyiv.ua

Facebook: www.facebook.com/tfd.ier

Проєкт «Підтримка Громадської Ініціативи «За чесну та прозору митницю»
виконує Інститут економічних досліджень та політичних консультацій
за фінансової підтримки
Європейського Союзу, МФ «Відродження» та Atlas Network

ПРЯМУЄМО РАЗОМ
ПРОЕКТ ФІНАНСУЄТЬСЯ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

МІЖНАРОДНИЙ ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ

ATLAS NETWORK

ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ